

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI
NATIONAL INSTITUTE OF JUSTICE

RAPORT DE ACTIVITATE

2018

Chișinău

Stimați colegi,

În calitate de Director al Institutului Național al Justiției din Republica Moldova, Vă propun atenției Dvs. *Raportul anual de activitate al INJ pentru anul 2018.*

Raportul reflectă eforturile INJ îndreptate spre consolidarea instituțională, precum și reușitele atinse pe segmentul formării inițiale și continue a beneficiarilor INJ, exponenți ai sectorului justiției.

Anul 2018 a fost un an al provocărilor, care, în rezultatul eforturilor concordate considerabile ale echipei INJ, au fost transformate în oportunități.

Cele mai importante preocupări ale INJ pe durata anului 2018 au vizat: optimizarea procesului de organizare și desfășurare a concursului de admitere, promovarea celor mai bune practici și modalități de instruire continuă, dezvoltarea rețelei de formatori.

O importanță deosebită s-a acordat intensificării cooperării internaționale prin parteneriate bilaterale și eficientizarea relațiilor publice ale INJ. În egală măsură s-a acordat o atenție sporită gestionării corecte a resurselor umane.

Din perspectiva consolidării infrastructurii instituționale, obiectivul anului 2018 l-a constituit amenajarea sălilor de curs, pentru sporirea accesibilității persoanelor cu dizabilități, adaptarea acestora necesităților de desfășurare a instruirilor profesionale în corespundere cu noua metodologie didactică, precum și finisarea lucrărilor de reparație în interiorul și exteriorul sediului INJ. Toate cele realizate au fost posibile grație unei bune cooperări, implicării și susținerii reciproce din partea partenerilor noștri de dezvoltare, care au contribuit la îndeplinirea eficientă a angajamentelor propuse pentru anul 2018.

Pe această cale, aduc mulțumiri membrilor Consiliului INJ, întregii echipe a INJ, formatorilor, precum și partenerilor instituționali, în special - Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale, Curții Constituționale, Ministerului Justiției, Comisiei Electorale Centrală, La Strada, Centrului de Drept al Femeilor, Centrului de Drept al Avocaților, precum și partenerilor internaționali, printre care PNUD Moldova, Ambasada Statelor Unite în Republica Moldova, Ambasada Franței în Republica Moldova, Consiliul European, Asociația Birourilor Americane Inițiativa pentru Supremația Legii, Amnesty International Moldova, Leavitt Institute, OHCHR, OSCE, OIM, ICNUR, BRD, Justiția Transparentă/USAID.

În numele echipei INJ, adresez mulțumiri audienților formării inițiale, ale căror sugestii formulate contribuie inevitabil la îmbunătățirea procesului de instruire, precum și beneficiarilor instruirii continue, judecători, procurori, asistenți judiciari, grefieri, consultanți ai procurorului, consilieri de probațiune și avocați din oficiu, pentru receptivitatea de care dau dovadă la modernizarea modalităților de dezvoltare profesională.

Diana Scobioală,
Director, Institutul Național al Justiției

Dear colleagues,

As the Director of the National Institute of Justice of the Republic of Moldova, I would like to bring to your attention the Report on the activity of the NIJ in 2018.

The Report reflects NIJ efforts aimed at institutional consolidation, as well as the successes achieved in the initial and continuous training of NIJ beneficiaries, exponents of the justice sector.

The year 2018 was a year of challenges, which, as a result of the considerable concerted efforts of the NIJ team, were transformed into opportunities.

The most important concerns of the NIJ during 2018 targeted: optimizing the process of organizing and conducting the admission contest, promoting best practices and methods of continuous training, the development of the network of trainers.

Particular importance has been given to intensifying international cooperation through bilateral partnerships and streamlining NIJ public relations. Equally, increased attention was paid to the correct management of human resources.

In terms of strengthening the institutional infrastructure, the objective of 2018 was the arrangement of the classrooms, to increase the accessibility of persons with disabilities, their adaptation to the professional training needs in accordance with the new didactic methodology as well as the finishing of the repair works inside and outside the NIJ premises. All achieved was possible thanks to good mutual cooperation, involvement and mutual support from our development partners, which contributed to the effective implementation of the commitments proposed for 2018.

In this way, I would like to thank the members of the NIJ Council, the NIJ team, the trainers and the institutional partners, especially the Superior Council of Magistracy, the Superior Council of Prosecutors, the Supreme Court of Justice, the General Prosecutor's Office, the Constitutional Court, the Ministry of Justice, Central Electoral Commission, La Strada, Women's Law Center, Attorney's Law Center, but also to international partners, including UNDP Moldova, United States Embassy in the Republic of Moldova, the French Embassy in the Republic of Moldova, Council of Europe, the American Bar Association Rule of Law Initiative, Amnesty International Moldova, Leavitt Institute, OHCHR, OSCE, IOM, UNHCR, BRD, Justice and Transparency/USAID.

On behalf of the NIJ team, I would like to thank the trainees of the initial training, whose suggestions lead to the improvement of the training process, as well as the beneficiaries of continuous training, judges, prosecutors, judicial assistants, clerks, prosecutor's consultants, probation officers and attorneys involved in state-guaranteed legal assistance, for the receptivity they have proven in the modernization of the professional development modalities.

*Diana Scobioala,
Director, National Institute of Justice*

CUPRINS

ACRONIME.....	5
INTRODUCERE.....	6
REZUMAT.....	8
Capitolul I. Consiliul Institutului Național al Justiției.....	11
Capitolul II. Formarea inițială	12
Capitolul III. Formarea continuă	18
Capitolul IV. Activitatea didactico-metodică, cercetare și formarea formatorilor.....	25
Capitolul V. Cooperarea internațională	29
Capitolul VI. Relații publice și sporirea vizibilității INJ.....	32
Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice	36
Capitolul VIII. Consolidarea capacităților INJ.....	39

ACRONIME

ABA ROLI – Asociația Birourilor Americane Inițiativa pentru Supremația Legii
CSM – Consiliul Superior al Magistraturii
CSJ – Curtea Supremă de Justiție
CSP – Consiliul Superior al Procurorilor
CoE – Consiliul Europei
CEDO – Convenția Europeană a Drepturilor Omului
CtEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CICDE – Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral
CEC – Comisia Electorală Centrală
CDF – Centrul de Drept al Femeilor
CNAJGS – Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat
CEDR – Centrul pentru Soluționarea Efectivă a Disputelor
CDA – Centrul de Drept al Avocaților
CZU – Clasificarea Zecimală Universală
CIJ – Centrul de Informații Juridice
DOAJ – Directory of Open Access Journals
EJTN – Rețeaua Europeană de Formare Judiciară
INJ – Institutul Național al Justiției
ICNUR – Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
ICV – Index Copernicus Value
MJ – Ministerul Justiției
OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
OIM – Organizația Internațională pentru Migrație
ODIHR – Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului
PFI – Plan formare inițială
PFC – Plan formare continua
PFF – Plan formare formatori
PG – Procuratura Generală
PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

INTRODUCERE

La 8 iunie 2006, de către Parlamentul Republicii Moldova, a fost adoptată *Legea nr.152-XVI privind Institutul Național al Justiției*, fiind astfel fundamentată baza normativă pentru înființarea unei instituții de instruire profesională, care, pe durata ultimilor 12 ani de activitate, se dovedește a fi principala entitate statală responsabilă de pregătirea și furnizarea sistemului judiciar a specialiștilor domeniului juridic de cea mai înaltă calificare.

Așa după cum este statuat în conținutul Legii nr.152-XVI din 08 iunie 2006, Institutul este o instituție publică, autonomă, cu personalitate juridică, care dispune de patrimoniu și buget propriu.

Potrivit cadrului normativ relevant, responsabilitatea INJ se rezumă, în principal, la:

- formarea inițială a judecătorilor, procurorilor și formarea profesională continuă a judecătorilor, procurorilor, grefierilor și altor categorii de persoane din sistemul judiciar;
- formarea inițială și continuă, pe baze contractuale, a altor persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație;
- cooperarea internațională în domeniu;
- efectuarea unor studii de cercetare științifică în domeniul dreptului și al justiției;
- publicarea studiilor realizate, a materialelor didactice și a altor materiale elaborate în procesul activității;
- formarea formatorilor în vederea sporirii eficienței și a valorificării activității de instruire a INJ.

Misiunea INJ este de a asigura formarea de calitate a specialiștilor în sistemul justiției în vederea eficientizării, consolidării independenței și integrității actului de justiție din Republica Moldova.

Viziunea INJ, în calitate de instituție publică, transparentă și modernă este de a promova cele mai înalte măsuri și standarde de formare profesională pentru a crește eficiența și nivelul sistemului justiției.

Valorile INJ sunt integritatea, transparența, devotamentul, profesionalismul, receptivitatea, inovația, orientarea spre cerințele părților interesate.

În prezentul raport sunt oglindite activitățile desfășurate și obiectivele realizate în anul 2018 de către toate entitățile funcționale componente ale Institutului în vederea implementării Strategiei Institutului Național al Justiției pentru anii 2017-2020.

De asemenea, raportul cuprinde informații despre activitatea Consiliului INJ, sunt reflectate acțiunile întreprinse pe segmentul activității didactico-metodice, instruirii inițiale, admitere și absolvire, formarea continuă, recrutare și formare formatori, Centrul de informații juridice, relații publice, relații internaționale, resurse umane și resurse financiare.

INTRODUCTION

On June 8, 2006, the Parliament of the Republic of Moldova adopted the Law No. 152-XVI on the National Institute of Justice, establishing the normative basis for the creation of a professional training institution which, during the last 12 years of activity, is proving to be the main state entity in charge of providing the judiciary with the highest qualified specialists in the legal field.

As it is stated in the content of the Law no.152-XVI of June 8, 2006, the Institute is a public institution, autonomous, with legal personality, having its own patrimony and budget.

According to the relevant normative framework, NIJ is responsible for:

- Initial training of judges, prosecutors and continuous training of judges, prosecutors, clerks and other categories of persons in the judiciary;
- Initial and continuous training, on a contractual basis, of other persons working in the justice sector, in the cases provided by the legislation;
- International cooperation in the field;
- Conducting scientific research studies in the field of law and justice;
- Publishing the scientific researches, didactic materials and other materials elaborated in the process of the activity;
- The training of trainers in order to increase the efficiency and valorisation of NIJ training activity.

The NIJ Mission is to ensure high quality training for the professionals of the justice system in order to increase the independency and the integrity of the justice act in the Republic of Moldova.

The NIJ Vision, as a public, transparent and modern institution, is to promote measures and high standards of professional training in order to increase the efficiency and the performance level of the justice system.

The NIJ Values are: integrity, transparency, devotion, professionalism, receptivity, innovation, orientation towards the beneficiaries' needs.

In the Report are reflected the activities carried out and the objectives accomplished in 2018 by all the functional units of the Institute in order to implement the National Institute of Justice Strategy for the years 2017-2020.

The Report also includes information on the activity of the NIJ Council, the actions taken on the didactic-methodical segment, initial training, admission and graduation, continuous training, recruitment and training of trainers, the legal information center, public relations, international relations, human resources and financial resources.

REZUMAT

Raportul de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2018 cuprinde informația exhaustivă privind acțiunile întreprinse, în cursul anului de referință, de către toate subdiviziunile structurale ale Institutului, în vederea realizării Strategiei Institutului Național al Justiției pentru anii 2017-2020, inclusiv fiind reflectată activitatea prodigioasă a Consiliului INJ.

Astfel, Consiliul INJ, fiind, potrivit prevederilor legale, organul de conducere al Institutului, și-a exercitat atribuțiile în cadrul a 12 ședințe de lucru, fiind aprobate hotărâri care țin nemijlocit de asigurarea funcționalității activității INJ.

Pe segmentul *instruirii inițiale*, în anul 2018, au avut loc examenele de absolvire a audiențelor Promoției a X-a (anii de studii 2016-2018), a fost asigurat procesul de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror – Promoția XI (anii de studii 2017-2019), inclusiv a fost organizată și desfășurată procedura de admitere și formare inițială a audiențelor Promoției a XII (anii de studii 2018-2020).

O noutate semnificativă din perspectiva desfășurării examenelor de admitere la cursurile de formare inițială constă în aceea că, pentru prima dată, în calitate de membru al Comisiei pentru examenele de admitere a fost desemnată Directorul Institutului Național al Magistraturii din România, dna Cristina Rotaru-Radu, fapt care a adăugat incontestabil plusvaloare procesului de selecție a audiențelor INJ.

Este menționat faptul că, audienții INJ, în premieră, au avut posibilitatea să facă cunoștință cu funcționalitatea sistemului judiciar francez, în particular familiarizându-se cu activitatea Tribunalului de Justiție din Strasbourg, stagiul de practică fiind posibil grație suportului financiar al Ambasadei Republicii Franceze în Republica Moldova.

La fel, în lumina ultimelor modificări legislative, a fost introdusă o condiție suplimentară pentru participarea la concursul de admitere, în special necesitatea obținerii, de către persoanele care, până la depunerea documentelor la concursul de admitere, au activat în entități publice care cad sub incidența evaluării integrității instituționale, a cazierului privind integritatea profesională, emis de autoritatea deținătoare în corespundere cu prevederile *Legii privind evaluarea integrității instituționale nr.325 din 23.12.2013*.

În domeniul *formării profesionale continue* este remarcată reușita INJ de a organiza și desfășura, în parteneriat cu OSCE, Conferința de lansare regională a *Recomandărilor de la Graz privind accesul la justiție și minoritățile naționale*. Reuniunea a întrunit reprezentanți ai sistemului judiciar național, experți ai OSCE și ai Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR), precum și reprezentanți ai instituțiilor de formare judiciară din cele cinci state ale Parteneriatului Estic (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și România).

De asemenea, INJ a implementat cu succes toate activitățile planificate, pe parcursul anului 2018 fiind organizate 241 de activități de formare continuă: seminare, ateliere de lucru, cursuri de formare, mese rotunde, conferințe etc., în cadrul cărora au fost instruite **5906** de persoane (participări multiple).

Modalitatea de formare profesională prin intermediul Școlilor de sezon, în perioada de raportare, a fost valorificată cu asistența partenerilor Institutului. Astfel, în 2018 au fost organizate trei școli tematice: *Școala de vară: Standardele internaționale în domeniul azilului și apatridiei*”, organizată în parteneriat ICNUR, CDA, fiind instruiți 15 judecători; precum și 2 *Școli tematice (toamnă/iarnă)* în domeniul traficului de ființe umane, desfășurate în parteneriat cu OIM, cu suportul Ambasadei SUA, fiind instruiți 12 judecători specializați pe cauze de trafic de ființe umane, precum și alți 20 de colaboratori ai instanțelor.

În vederea implementării Planului Strategic și Planului de Acțiuni ale Institutului Național al Justiției (2017 - 2020), *activitatea didactico-metodică și formare formatori* a INJ, pe durata anului 2018, a fost axată pe consolidarea calității procesului de instruire profesională, destinarii căruia sunt formatorii incluși în rețeaua INJ, urmărindu-se, primordial, realizarea obiectivelor strategice specificate în documentele de politici menționate.

În mod deosebit trebuie remarcat efortul substanțial al formatorilor INJ și al audiențelor formare inițială, care au organizat și desfășurat la Chișinău, în perioada 28-29 iunie 2018, ediția a IV-a a Concursului de referate cu genericul „*Integrarea instituțiilor juridice în urma Unirii din 1918 în perioada interbelică*”. Rapoartele participanților au fost compilate în Culegerea de articole „*Unificarea legislației și funcționarea sistemului judiciar după Marea Unire din 1918*”.

De asemenea, în cooperare cu Institutul de Reforme Penale, în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților tehnice ale instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului”, cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe al Danemarcei și Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Moldova, a fost elaborat și publicat „*Ghidul justițiarului în domeniul sănătății mentale*”.

La fel, trebuie remarcată colaborarea eficientă a INJ cu organizația non-guvernamentală „Centrul de drept al femeilor”, care s-a soldat cu elaborarea Suportului de curs „*Implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie*”.

În vederea modernizării procesului de instruire a viitorilor judecători și procurori, în special - a modulelor de simulare și a tematicii cursurilor de studii pentru audienții Institutului, a fost organizată, la Curtea de Argeș, România, ediția a II-a a Școlii de vară cu genericul „*Evaluarea impactului implementării noii metodologii didactice – simularea proceselor judiciare*”, de către formatorii INJ fiind evaluată metodologia de desfășurare a instruirilor simulative.

În cursul anului 2018 a fost declanșată procedura de evaluare profesională complexă în privința a 71 formatori ai INJ. În rezultatul evaluării complexe, din rețeaua de formatori a INJ au fost excluși 29 de formatori. La finele anului 2018, rețeaua INJ includea 84 de formatori dintre care: 20 de judecători; 17 procurori; 10 avocați; 37 de cadre didactice din învățământul superior și reprezentanți ai unor entități publice de profil.

În perioada de referință, activitatea desfășurată pe segmentul **cooperării internaționale** a fost orientată spre extinderea relațiilor de colaborare prin inițierea de noi parteneriate cu instituții de formare judiciară din alte state și cu importanți actori naționali, precum și spre consolidarea parteneriatelor existente prin organizarea de întâlniri și activități comune.

Având drept premisă necesitatea de a intensifica cooperarea și asistența reciprocă privind promovarea unei formări de calitate a profesioniștilor din sectorul justiției, a fost încheiat un acord de colaborare cu Academia de Justiție din Armenia.

De asemenea, în perioada supusă raportării, au fost elaborate și coordonate două proiecte de acorduri de colaborare cu importanți actori naționali. Astfel, pentru eficientizarea procesului de formare profesională, a fost semnat un acord de colaborare cu Inspectoratul General al Poliției. Totodată, în scopul realizării proceselor simulate, pe parcursul anului a fost elaborat proiectul acordului de colaborare cu Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice.

Eforturile INJ au fost focusate și pe identificarea oportunităților de participare la activități de formare cu caracter internațional pentru beneficiarii direcți ai INJ: audienți și actori din sectorul justiției.

În perioada referință, Institutul Național al Justiției a continuat politica de eficientizare a **relațiilor publice**, promovare de imagine, transparență și vizibilitate. Site-ul INJ a fost constant actualizat, fiind creată și versiunea în limba engleză a rubricilor și a subrubricilor acestuia, inclusiv a știrilor despre evenimentele desfășurate în cadrul INJ; a fost susținută și promovată pagina INJ pe rețelele sociale; au fost menținute rigorile unei publicații științifice a Revistei INJ; au fost create, editate și difuzate mai multe apariții tipografice; a fost păstrat un dialog cu reprezentanții mass-media și organizat evenimentul de inaugurare a noilor săli de studii.

În 2018, INJ a continuat să fie unul dintre partenerii campaniei de informare a cetățenilor despre stadiul implementării reformei în sistemul judecătoresc, organizată de Consiliul Superior al Magistraturii, cu suportul Proiectului european „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești în Moldova” ATRECO. În cadrul campaniei au fost aduse la cunoștința studenților facultăților de drept ale universităților din Bălți, Cahul și Chișinău condițiile admiterii și diverse aspecte privind procesul de instruire la INJ.

Pe parcursul anului, în cele patru numere ale Revistei INJ au fost publicate 34 de articole științifice, printre care 4 articole științifice semnate de autori de peste hotare, 2 articole în limba rusă și 3 în limba engleză.

Totodată, articolele științifice apărute în Revista INJ pe parcursul anului au fost introduse în cele trei baze de date internaționale – DOAJ, Copernicus (ICV=68.54) și HeinOnline.

Conform priorităților asumate, în perioada anului 2018, **Centrul de Informații Juridice** a asigurat accesul candidaților la funcțiile de judecător și de procuror și al profesioniștilor din sectorul justiției la informație juridică prin intermediul unui complex modern de servicii prestate, inclusiv la distanță. În anul de raportare, a fost continuată implementarea tehnologiilor informaționale în activitatea INJ și gestionarea instruirii la distanță a beneficiarilor INJ, precum și asigurarea mentenanței tehnico-informaționale a bazei *hardware* și *software* a Institutului Național al Justiției. De asemenea, a fost implementat și optimizat Sistemul Informațional al INJ, iar biblioteca INJ a urmat un proces de modernizare.

În 2018, în cadrul **managementului resurselor umane**, INJ a întreprins mai multe activități care au permis creșterea eficienței abilităților și capacităților personalului în atingerea obiectivelor strategice planificate pentru anii 2017-2020. În cursul anului 2018, activitatea de monitorizare și control al personalului INJ a fost realizată de către top managementul instituției, în mod prioritar de către Director și Directorul adjunct. La situația din 31.12.2018, din numărul total de 73 de angajați, 16 reprezentau personalul de conducere; 25 – formatori; 9 – consultanți; 3 specialiști principali; 3 specialiști, 6 muncitori.

În calitatea sa de instituție publică, Institutul Național al Justiției gestionează **resurse financiare** publice și este finanțat din bugetul de stat. INJ utilizează și venituri provenite din mijloace speciale. Analiza funcțională și instituțională ce ține de resursele financiare pe durata anului 2018 a avut scopul de a îmbunătăți și optimiza nivelul de executare a bugetului INJ.

Rata de executare a bugetului Institutului Național al Justiției, pentru anul 2018, constituie 89,03%, fapt care reprezintă un indicator bun.

Capitolul I. Consiliul Institutului Național al Justiției

În corespundere cu prevederile art.6 a *Legii cu privire la Institutul Național al Justiției nr.152 din 08.06.2006*, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul este organul suprem de conducere al Institutului, fiind compus din 13 membri, mandatul cărora este de o durată de patru ani cu posibilitatea de a fi reînnoit o singură dată.

În acest context, trebuie remarcat faptul că, în anul 2018, componența Consiliului a suferit modificări, fapt determinat de expirarea mandatelor a 3 procurori și 4 judecători desemnați în componența acestuia.

Consiliul Superior al Procurorilor a desemnat în componența Consiliului INJ un membru nou, altor doi procurori fiindu-le reînnoit mandatul.

Corespunzător, Consiliul Superior al Magistraturii a desemnat în componența Consiliului 3 membri noi, aceștia fiind judecători din instanțe de toate nivelurile.

Pe segmentul activităților desfășurate în cursul perioadei de raportare specificăm faptul că, Consiliul s-a întrunit în 12 ședințe în care au fost aprobate documente cu caracter normativ, ce vizează funcționalitatea Institutului și aplicarea Strategiei de dezvoltare a INJ, asigurându-se în special:

- Viabilitatea procesului de desfășurare a examenului de absolvire a cursurilor de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, precum și a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă;
- Continuitatea procesului de instruire inițială în cadrul INJ, prin aprobarea Planului de formare inițială 2018-2020, precum și a curriculumurilor disciplinare revizuite și ajustate rigorilor normative și didactico-metodologice;
- Consolidarea potențialului didactic al INJ, prin aprobarea rezultatelor concursului privind completarea rețelei de formatori ai Institutului, precum și a rezultatelor evaluării complexe a formatorilor INJ;
- Eficiența și continuitatea activităților de formare continuă și formare formatori pentru anul 2019, prin aprobarea Planului de formare continuă și a Planului de formare formatori elaborate în corespundere cu necesitățile de instruire profesională identificate;
- Eficacitatea și potențialul financiar propriu activităților realizate în cadrul INJ prin aprobarea proiectului bugetului Institutului pentru anul 2019.

Pentru asigurarea transparenței activității desfășurate, hotărârile Consiliului INJ au fost plasate pe pagina web oficială a Institutului și pot fi vizualizate prin accesarea link-ului: <https://www.inj.md/ro/hot%C4%83r%C3%A9ri>.

Capitolul II. Formarea inițială

Aspectele abordate pe segmentul formării inițiale în cursul anului de raportare vizează desfășurarea examenelor de absolvire de către audienții Promoției a X-a (anii de studii 2016-2018), asigurarea procesului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror – Promoția a XI-a (anii de studii 2017-2019), precum și admiterea și formarea inițială a audienților INJ, candidați la funcțiile de judecător și de procuror, Promoția a XII-a (anii de studii 2018-2020).

Pentru candidații Promoției a X-a s-au finalizat stagiile de practică, aceștia susținând examenul de absolvire. Concomitent cu examenul de absolvire a cursurilor de formare inițială a fost organizat și desfășurat examenul pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă.

Audienții formării inițiale din Promoția a XI-a și-au continuat studiile în conformitate cu Planul de formare inițială 2017-2019, după care au fost repartizați la stagiul de practică.

Audienții INJ, în premieră, au avut posibilitatea să facă cunoștință cu funcționalitatea sistemului judiciar francez, în particular familiarizându-se cu activitatea Tribunalului de Justiție din Strasbourg, stagiul de practică fiind posibil grație suportului financiar al Ambasadei Republicii Franceze în Republica Moldova.

Candidații la funcțiile de judecător și de procuror din promoția a XII-a au fost admiși la studii în luna octombrie anul 2018 și vor urma cursurile de instruire inițială potrivit Planului de formare inițială 2018-2020.

În anul 2018, la concursul de admitere pentru formarea inițială, de către CSM au fost scoase 15 locuri pentru candidații la funcția de judecător și, respectiv, de către CSP – 20 de locuri pentru candidații la funcția de procuror.

În mod special trebuie remarcat faptul că, în calitate de membru al Comisiei pentru examenele de admitere la cursurile de instruire inițială a persoanelor care candidează la funcțiile de judecător și de procuror, a fost desemnată Directorul Institutului Național al Magistraturii din România, dna Cristina Rotaru-Radu, fapt care este o novație ce a adus, incontestabil, plusvaloare procesului de selecție a audienților INJ.

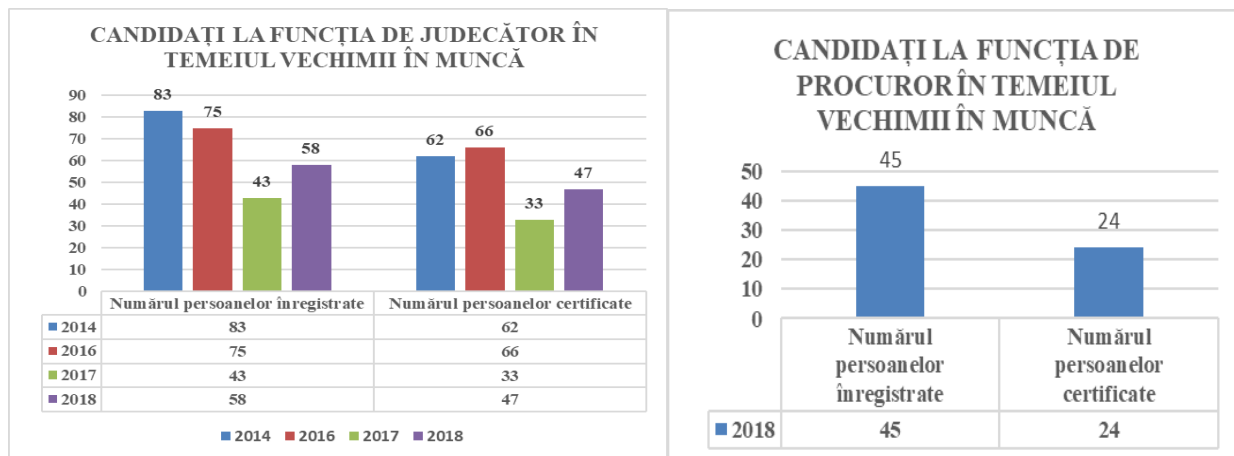
2.1 Organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire a cursurilor de formare inițială a Promoției a X-a și a persoanelor care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă

Promoția a X-a, înmatriculată la studii în anul 2016, a finalizat cu succes stagiul de practică în instituțiile de resort (judecătoria/procuratură), după care au urmat orele de sinteză și examenul de absolvire, care a constat din două probe: proba scrisă - întocmirea a două acte procedurale și proba orală – evaluarea finală a stagiului de practică.

Concomitent, la examenul de absolvire au fost depuse și admise 58 de cereri ale persoanelor care au candidat la funcția de judecător în baza vechimii în muncă și 45 de cereri ale persoanelor care au candidat la funcția de procuror în baza vechimii în muncă. Persoanele înscrise în baza vechimii în muncă au susținut un examen care a constat în proba scrisă - întocmirea a două acte procedurale (civil/penal) și proba orală - pentru judecători: 5 subiecte, selectate aleatoriu din tematica aprobată (*drept civil/drept procesual civil, drept penal/drept procesual penal și drepturile omului*), pentru procurori: 3 subiecte, selectate aleatoriu (*drept penal/drept procesual penal și drepturile omului*).

Informația cu privire la concurenții care au susținut examenele pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă, a fost plasată pe site-ul INJ.

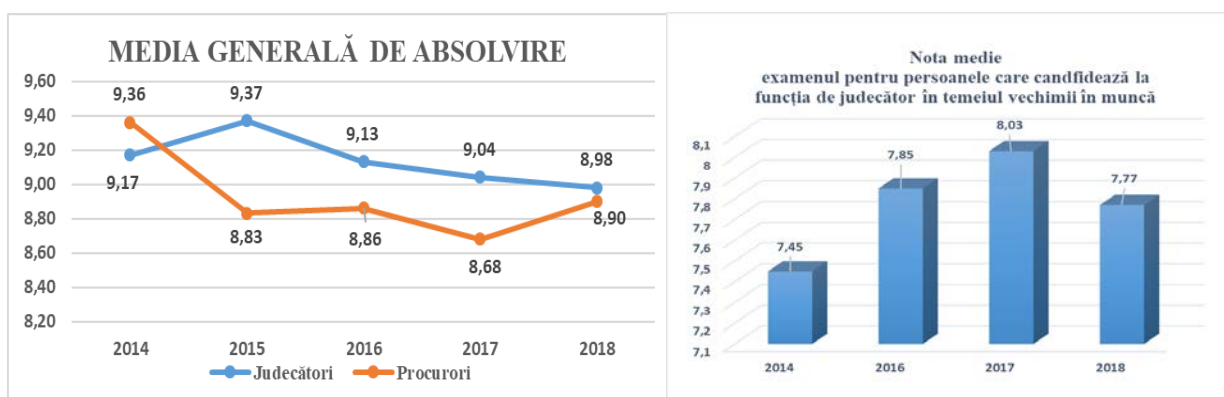
Examenul de absolvire a fost susținut cu succes, în fața Comisiei pentru examenele de absolvire, de către 45 de audienți (*20 de candidați la funcția de judecător și 25 de candidați la funcția de procuror*) și 47 de candidați la funcția de judecător și 24 de candidați la funcția de procuror care au candidat în temeiul vechimii în muncă. Rezultatele examenelor au fost validate de către Consiliul INJ.

Reprezentare grafică a numărului persoanelor certificate

Media generală de absolvire a promoției a X-a a fost de 8,98 – pentru candidații la funcția de judecător și de 8,90 – pentru candidații la funcția de procuror.

Media generală de absolvire a ultimelor cinci promoții și nota medie a examenului pentru persoanele, care candidează la funcția de judecător în temeiul vechimii în muncă pentru patru ani sunt prezentate în diagramele de mai jos.

2.2 Derularea procesului de realizare a stagiului de practică

La finalizarea stagiului de practică, audienții Promoției a X-a au fost promovați pentru examenul de absolvire.

Totodată, după terminarea semestrului II de studii, audienții Promoției a XI-a, au fost repartizați la stagiul de practică conform procedurii stabilite în *Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea stagiului de practică al audienților Institutului Național al Justiției care candidează la funcții de judecător și de procuror*.

De remarcat că majoritatea audienților desfășoară stagiul de practică în mun. Chișinău, doar 3 dintre audienții candidați la funcția de procuror și, respectiv, 3 dintre audienții candidați la funcția de judecător, ținând cont de conducătorii disponibili, realizează stagiul de practică în judecătoriile și procuraturile din diferite centre raionale ale republicii.

2.3 Optimizarea procesului de organizare și desfășurare a concursului de admitere

Întru asigurarea principiilor transparenței și egalității în drepturi a participanților la concurs, precum și în virtutea ultimelor completări legislative, au fost operate noi modificări în conținutul *Regulamentului de organizare și desfășurare a concursului de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcții de judecător și de procuror*, fiind specificate condiții suplimentare pentru participare la concurs, în special necesitatea obținerii, de către persoanele care, până la depunerea documentelor la concursul de admitere, au activat în entități publice ce cad sub incidența evaluării integrității instituționale, a cazierului privind integritatea profesională, emis

de autoritatea deținătoare în corespundere cu prevederile *Legii privind evaluarea integrității instituționale nr.325 din 23.12.2013*.

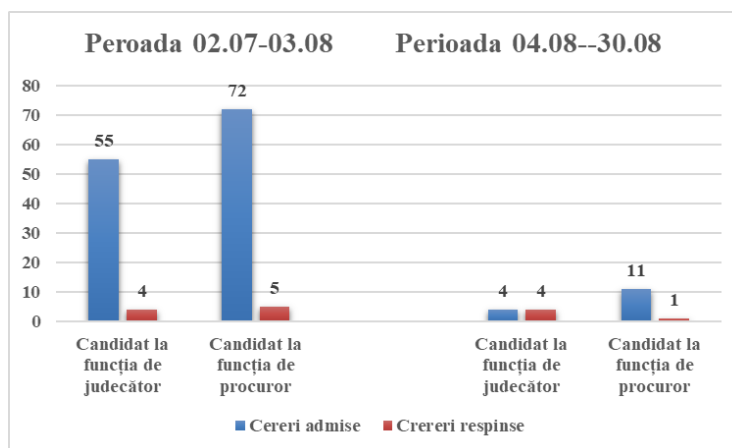
Comisia pentru organizarea și desfășurarea concursului de admitere a fost constituită prin Ordinul Directorului INJ, care a asigurat buna organizare și desfășurare a concursului, în perioada 2 iulie 2018 – 28 septembrie 2018, potrivit Calendarului aprobat în prealabil de către Directorul INJ.

În anul de referință, toate cererile pentru înscrierea la concurs, 142 la număr, au fost depuse online pe pagina web a Institutului, prin intermediul sistemului *E-admitere*, care a asigurat confirmarea electronică de acceptare a dosarului, accesul rapid la dosarele participanților și gestionarea eficientă a informației.

În perioada 2 iulie – 3 august 2018, Comisia a înregistrat 127 de cereri de înscriere (*55 de candidați la funcția de judecător – 4 respinse și 72 de candidați la funcția de procuror – 5 respinse*).

Consiliul INJ a extins termenul de înscriere la Concursul de admitere 2018 până la 30 august 2018. În această perioadă au fost depuse încă 15 cereri (*4 pentru funcția de judecător – 4 respinse și 11 cereri pentru funcția de procuror – 1 respinsă*).

În comparație cu anul 2017, numărul participanților înscriși la concurs s-a majorat cu 5 persoane.

Grupul de lucru pentru elaborarea testelor-grilă a elaborat/revizuit 1600 de teste-grilă pentru proba scrisă, iar Grupul de lucru pentru elaborarea spețelor a elaborat/revizuit 400 de spețe pentru proba orală.

Testele-grilă și spețele pentru examenul de admitere au fost plasate în prealabil pe site-ul INJ, la compartimentul „Admiterea 2018”, fiind disponibile publicului larg și celor interesați.¹

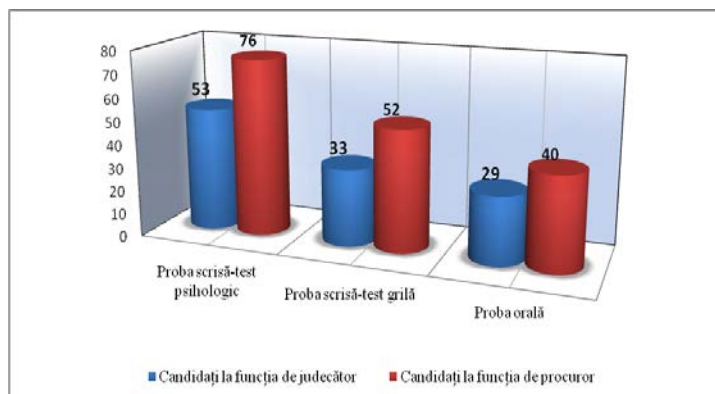
Comisia pentru examenele de admitere a fost constituită potrivit prevederilor legale. Pentru prima dată, în calitate de membru al Comisiei pentru examenele de admitere, a participat directorul Institutului Național al Magistraturii din România.

Potrivit listelor aprobate de Directorul INJ, la prima probă au fost admiși 129 de concurenți, dintre care: 53 de candidați la funcția de judecător, 76 de candidați la funcția de procuror.

La a doua etapă a probei scrise – test-grilă de specialitate – au fost promovați 85 de concurenți, dintre care: 33 de concurenți – candidați la funcția de judecător, 52 de concurenți – candidați la funcția de procuror.

Pentru proba orală au fost promovați 69 de concurenți, dintre care: 29 de candidați la funcția de judecător, 40 de candidați la funcția de procuror.

¹ <https://www.inj.md/ro/admitere>

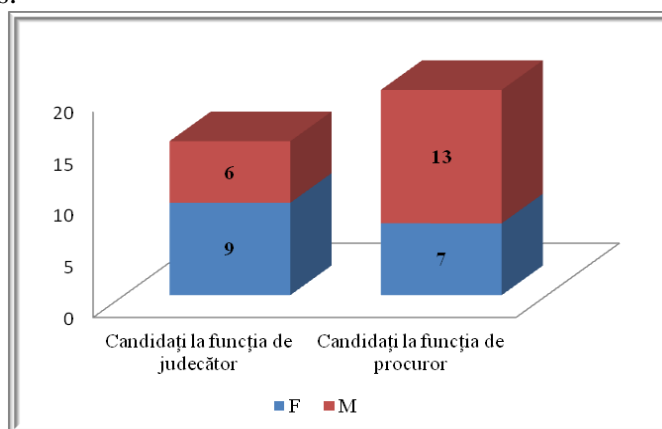
Proba orală s-a desfășurat potrivit procedurii prestabilite în *Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcții de judecător și de procuror*.

În anul de referință, membrii Comisiei pentru examenele de admitere au introdus notele în borderoul electronic, separat pentru fiecare speță, imediat după ce a răspuns participantul. În baza notelor acordate de fiecare membru pentru speța 1 și 2, programul computerizat a procesat media generală a probei.

Tot în premieră, ținând cont de modificările legislative, după ce participanții au promovat concursul de admitere, Institutul a solicitat Centrului Național Anticorupție eliberarea cazierelor privind integritatea profesională a candidaților care s-au încadrat în numărul de locuri scoase la concursul pentru anul 2018.

Drept urmare, prin Ordinul Directorului INJ, începând cu 15.10.2018, au fost înmatriculați la cursurile de formare inițială în cadrul INJ, pentru o perioadă de 18 luni, 15 candidați la funcția de judecător și 20 de candidați la funcția de procuror.

Informația privind repartizarea după gen a audienților înmatriculați în anul 2018 se prezintă în diagrama de mai jos.

2.4 Sporirea calității formării inițiale a candidaților la funcții de judecător și de procuror și integrarea simulărilor de procese în cadrul cursului de formare inițială

Promoția a XI-a a continuat instruirea în conformitate cu PFI pentru anii 2017-2019. În februarie 2018, au fost susținute examenele la disciplinele din semestrul I al cursului de formare inițială. Ca urmare, prin Ordinul Directorului INJ, toți candidații la funcții de judecător și de procuror au fost promovați în semestrul II.

Semestrul II a vizat aplicarea modulelor de instruire orientate pe implicarea nemijlocită a audienților în simulări de procese judiciare pe diferite categorii de cauze penale și civile. Pentru simulări de procese în domeniul penal au fost planificate 220 de ore, iar în domeniul civil – 242 de ore.

Formarea inițială a candidaților la funcții de judecător și de procuror care au fost admiși la studii în anul 2018 (Promoția a XII-a) s-a desfășurat în conformitate cu PFI și curriculum-urile disciplinare aprobate.

De menționat că, în Planul aprobat de Consiliu pentru promoția a XII-a, au fost introduse două discipline noi. În semestrul I „*Condițiile și efectele intentării procedurii de insolvență*” și în semestrul II „*Examinarea pricinilor civile în proces de insolvență*”. Introducerea noilor module de instruire au fost determinate de ultimele modificări legislative în rezultatul cărora competența de examinare a pricinilor civile în proces de insolvență a fost transferată în sarcina judecătorilor de drept comun din prima instanță.

Totodată, la modulul de instruire la distanță (cursuri online – instruire mixtă) din Plan a fost introdusă o disciplină nouă „*Interzicerea relor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive*”.

2.5. Numirea în funcție a absolvenților INJ

Potrivit prevederilor legale corespunzătoare, absolvenții INJ sunt angajați de către Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor pe bază de concurs.

Dintre cei 137 de absolvenți ai promoțiilor I-X candidați la funcția de judecător, 66% au fost angajați în funcțiile respective. Informația privind statistica angajării absolvenților INJ în perioada anilor 2009-2018, candidați la funcția de judecător, este prezentată în tabelul de mai jos.

Statistica angajării absolvenților INJ, candidați la funcția de judecător											
<i>Anul absolvirii</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	TOTAL
<i>Numărul de absolvenți</i>	10	9	9	10	14	15	15	15	20	20	137
A n u l a n g a j ă r i i	2009	2									2
	2010	0	0								0
	2011	4	8	3							15
	2012	1	0	4	6						11
	2013	0	0	0	0	0					0
	2014	2	1	1	4	7	1				16
	2015	0	0	0	0	3	8	2			13
	2016	0	0	0	0	1	0	4	0		5
	2017	0	0	0	0	1	4	6	9	0	20
	2018							1	3	4	8
<i>Total angajați</i>	9	9	8	10	12	13	13	12	4		90
<i>Procentul angajării</i>	90%	100%	89%	100%	86%	87%	87%	80%	20%	0%	66%
<i>Total neangajați</i>	1	0	1	0	2	2	2	3	16	20	47

Dintre cei 222 de absolvenți ai promoțiilor I-X candidați la funcția de procuror, 99% au fost angajați în funcțiile respective. Informația privind statistica angajării absolvenților INJ în perioada anilor 2009-2018, candidați la funcția de procuror, este prezentată în tabelul de mai jos.

Statistica angajării absolvenților INJ, candidați la funcția de procuror											
<i>Anul absolvirii</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	TOTAL
<i>Numărul de absolvenți</i>	19	29	29	11	15	24	20	25	25	25	222
A n u l a n g a j ă r i i	2009	19									19
	2010		29								29
	2011			29							29
	2012				11						11
	2013					14					14
	2014						22				22
	2015							20			20
	2016										0
	2017								23		23
2018								2	25	25	52
<i>Total angajați</i>	19	29	29	11	14	22	20	25	25	25	219
<i>Procentul angajării</i>	100%	100%	100%	100%	93%	92%	100%	100%	100%	100%	99%
<i>Total neangajați</i>	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3

2.6. Activități extracurriculare

Pe parcursul anului 2018, audienții candidați la funcții de judecător și de procuror au avut ocazia să participe la mai multe activități extracurriculare, printre care:

- *Simularea unei ședințe de judecată în cadrul unui proces penal*, eveniment organizat de Institutul LEAVITT pentru Dezvoltare Internațională din Statele Unite ale Americii în cadrul proiectului „JET INITIATIVE”, sub egida INL (Bureau of International Narcotics and Law Enforcement Affairs), care s-a finalizat cu *Concursul privind procedura contradictorie*.
- Ediția a IV-a a Concursului de referate „*Integrarea instituțiilor juridice în perioada interbelică, după Unirea din 1918*”. La concurs au participat 8 audienți (3 candidați la funcția de judecător, 5 candidați la funcția de procuror) și 6 auditori de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii din România.
- Concursul într-un proces de judecată improvizat la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO), între două echipe formate din reprezentanții diferitelor promoții de audienți ai Institutului Național al Justiției.

- Stagiu de formare profesională la Strasbourg pentru doi audienți ai Institutului Național al Justiției – Natalia Russu, candidat la funcția de judecător, și Radu Popa, candidat la funcția de procuror.
- Ediția a 15-a Școlii de vară „*Etica și deontologia profesională*”, organizată de Institutul Național al Magistraturii din România, la care au participat Natalia Russu și Virginia Baltag, ambele candidate la funcția de judecător.
- Seminar cu genericul „*Etica judiciară și motivarea hotărârilor judecătorești*”, formatorii fiind judecători federali americani.
- Seminar cu genericul „*Lupta contra traficului de ființe umane. Inițierea și gestionarea unui dosar în Traficul de ființe umane*”, organizat de INJ în parteneriat cu Ambasada Republicii Franceze în Republica Moldova.
- Simulări de procese - jocuri de rol realizate de audienții formării inițiale din cadrul Institutului Național al Justiției în fața Curții de la Strasbourg.
- Vizite de informare la Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală, Penitenciarul nr.10-Goian, Penitenciarul nr.9, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, Spitalul Clinic de Psihiatrie, Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare, Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”.

2.7. Asigurarea instruirii inițiale pe baze contractuale a altor persoane care activează în sectorul justiției

Potrivit Legii nr.85 din 28.04.2016, INJ asigură formarea inițială pe baze contractuale a altor persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație.

La începutul anului de referință, INJ a expediat mai multe scrisori de informare privind disponibilitatea instituției de a realiza cursuri de formare inițială, pentru desfășurarea cărora sunt puse la dispoziție săli dotate cu echipament modern și formatori specializați pe diferite domenii.

Cu toate acestea, nu au fost înregistrate solicitări concrete din partea organelor de administrare ale persoanelor care activează în sectorul justiției, privind organizarea cursurilor de formare profesională.

Capitolul III. Formarea continuă

Planurile modulare de formare continuă au înglobat necesitățile de instruire individualizate pe categorii de beneficiari într-o varietate tematică modulară juridică, non-juridică și interdisciplinară, ținându-se cont de documentele de politici naționale și oferind o doză de flexibilitate solicitărilor argumentate din partea instituțiilor partenere.

Astfel, cel mai participativ eveniment al anului în palmaresul activităților de formare a fost Conferința de lansare regională a *Recomandărilor de la Graz privind accesul la justiție și minoritățile naționale*, organizată de către INJ în parteneriat cu OSCE. Reuniunea a întrunit reprezentanți ai sistemului judiciar național, experți ai OSCE și ai Oficiului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR), precum și reprezentanți ai instituțiilor de formare judiciară din cele cinci state ale Parteneriatului Estic (Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și România).

Un Modul distinct în Plan a fost destinat *Grupului-resursă de tineri judecători*, constituit și lansat anul precedent de către trinomul INJ-CSJ-CSM. Majoritatea instruirilor au fost desfășurate în limba engleză, abilitățile lingvistice fiind consolidate pe tot parcursul anului în cadrul unui curs de limbă engleză, oferit de INJ.

De asemenea, membrii Grupului-resursă au beneficiat de o formare inedită în domeniul dezvoltării personale dedicat *învățării cuantice, inteligenței sumative și gândirii creative*.

La acest capitol se regăsesc și dezbaterile profesionale între magistrații americani și moldoveni în domeniul eticii judiciare, interacțiunii cu politicul și mass-media, motivării hotărârilor judecătorești etc., susținute de partenerul strategic al INJ - Ambasada SUA în Republica Moldova.

De menționat că, suplimentar activităților planificate, au fost desfășurate un șir de instruirii în domeniul electoral, inclusiv zonale, pentru magistrați din toată țara. Activitățile au fost realizate cu suportul substanțial al CICDE/CEC și susținerea financiară din partea Consiliului European.

La fel, pe segmentul instruirii continue s-a conturat o nouă colaborare cu Ambasada Franței în Republica Moldova, în context, fiind organizat un eveniment de formare pentru judecători și procurori, cu participarea experților francezi în domeniul prevenirii și contracarării traficului de ființe umane.

3.1. Implementarea Planurilor de formare continuă în format modular

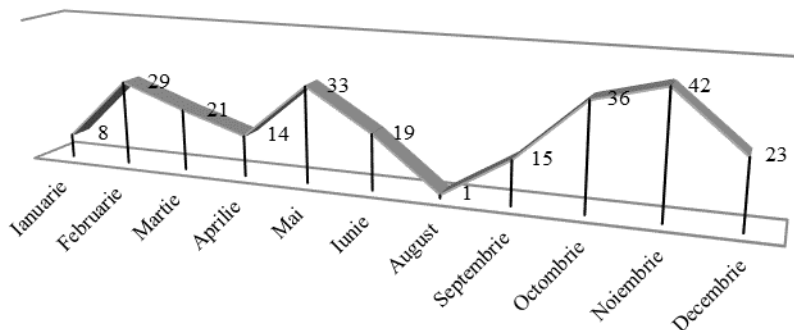
Formarea profesională continuă din cadrul INJ în anul 2018 a fost realizată în manieră inițiată în anul precedent, în format modular, cu abordare specifică în sens tematic și metodicodidactic, gestionată cu implicarea inerentă a directorilor de module, formatori INJ.

Planul modular de formare continuă pentru 2018² a fost constituit din 15 module pentru judecători și procurori, 13 module – pentru ceilalți beneficiari ai INJ, cu repetare semestrială.

Modulele au fost elaborate de către directori de module, formatori INJ, în baza necesităților identificate conform *Metodologiei de determinare a necesităților de formare continuă a beneficiarilor INJ*³, ținându-se cont de propunerile CSM, CSJ, CSP, PG, MJ, CNAJGS etc.; recomandările experților, propunerile formatorilor INJ, partenerilor de dezvoltare privind tematicile și formatul instruirii continue; domeniile prioritare ce rezultă din documentele strategice care vizează activitatea INJ.

În virtutea atribuțiilor funcționale, INJ a implementat cu succes toate activitățile planificate. Conform Planurilor de formare continuă, pe parcursul anului 2018 au fost organizate 241 de activități de formare continuă: seminare, ateliere de lucru, cursuri de formare, mese rotunde, conferințe etc., în cadrul cărora au fost instruite **5906** de persoane (participări **multiple**).

Activități de formare continuă 2018
distribuite lunar

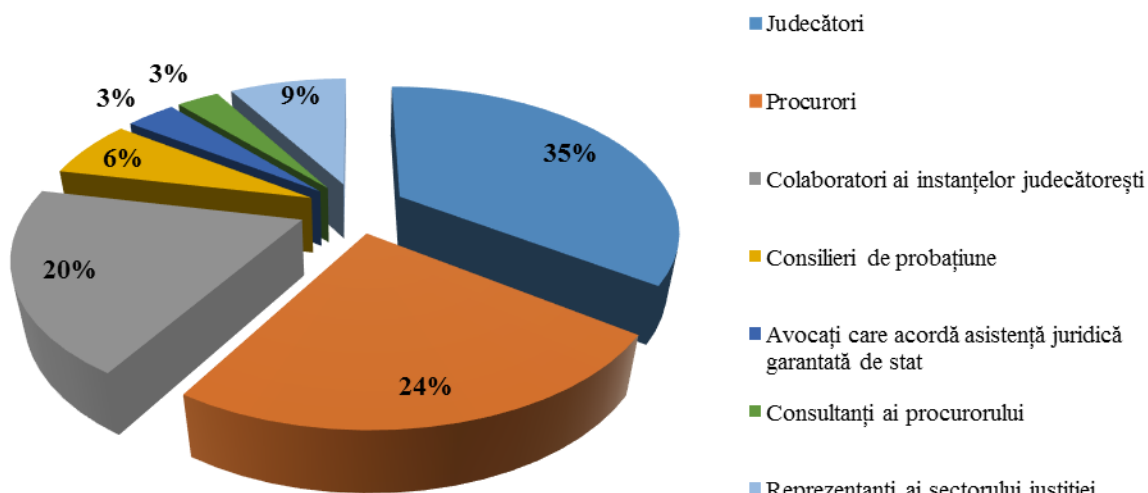

Dintre cei **5906** de beneficiari, **2189** au fost judecători, **1371** - procurori, **1278** - colaboratori ai instanțelor judecătorești (**315** grefieri, **930** de asistenți judiciari, **33** de șefi ai secretariatelor), **334** - consilieri de probațiune, **183** - avocați care acordă asistență juridică garantată de stat, **157** - consultanți ai procurorului, precum și **394** de persoane, reprezentanți ai sectorului justiției (experți judiciari, ofițeri de urmărire penală, avocați, colaboratori ai Serviciului Fiscal de Stat, alți colaboratori din instanțe, audienți INJ etc.).

² <https://www.inj.md/ro/planuri-de-formare-1>

³ <https://www.inj.md/ro/metodologii>

Repartizarea beneficiarilor pe categorii

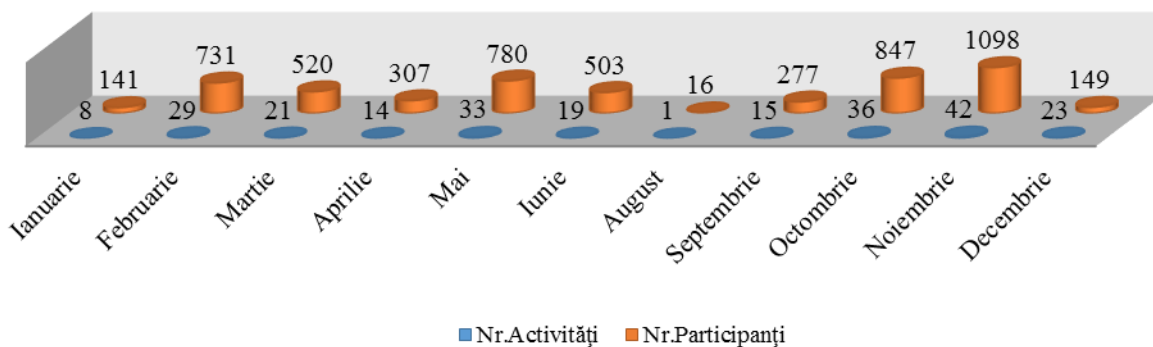

În medie, raportat la activitate *per lună*, au fost organizate câte **22 de activități** și instruite circa **484 de persoane**.

Un număr mai mare de persoane a fost instruit în lunile *octombrie și noiembrie*, iar cele mai puține persoane au fost instruite în lunile *ianuarie și august*.

Repartizarea pe luni a beneficiarilor/activităților de formare continuă este redată în diagrama ce urmează:

Numărul de activități de instruire lunare vs. numărul de participanți

Activitățile de formare continuă și orele acumulate de către judecători/procurori în cadrul INJ, precum și alți beneficiari au fost înregistrate în Baza de date cu privire la activitățile de formare continuă din Sistemul informațional (SI) INJ, fiind completată cu toate informațiile deținute pentru anul 2018, constituind un instrument indispensabil de monitorizare a procesului de formare profesională a beneficiarilor Institutului.

Conform informațiilor disponibile în Baza menționată *supra*, constatăm că, pe parcursul perioadei supuse raportării, în cadrul celor **148 de activități** de formare continuă, **destinate judecătorilor și procurorilor**, au fost instruiți **411 judecători** și **517 procurori**, acumulând numărul de ore, conform tabelului de mai jos.

*Numărul de ore acumulat de către judecători/procurori la activitățile de formare
continuă anul 2018*

Nr. d/o	Categoria de beneficiari	8 - 39 ore	40 ore	40 – 80 ore	> 81ore
1.	Judecători	93	62	292	29
2.	Procurori	230	90	198	3

De menționat că, pe parcursul anului 2018, formarea profesională a fost centrată pe domeniul drepturilor omului și consolidării capacităților beneficiarilor INJ în vederea implementării eficiente a *Convenției Europene a Drepturilor Omului și jurisprudenței CtEDO* la nivel național. În acest sens au fost organizate **66 de activități**, ceea ce constituie 23,74% din numărul total de activități, fiind instruite **1455 de persoane** (23,57%). Nemijlocit dedicate CEDO au fost desfășurate 4 activități, fiind instruite **112 persoane** (29 de judecători; 28 de procurori; 42 de asistenți judiciari; 9 grefieri; 4 șefi de secretariate), dar *de facto* jurisprudența CtEDO nu a lipsit nici de la o temă inerentă subiectului drepturilor omului.

În context, putem evidenția câteva domenii mai specifice din segmentul menționat *supra* care, regăsindu-se și în diverse documente strategice, au fost abordate separat și complex în activități de formare continuă, după cum urmează:

- *Violența în familie*: 11 activități, 262 de persoane instruite (judecători – 63; procurori – 72; asistenți judiciari – 38; ofițeri de urmărire penală – 15; consilieri de probațiune – 34; șef secretariat - 1; avocați – 3; psihologi judiciari – 2; candidați la funcția de procuror – 2; formatori INJ-2; reprezentant MJ – 1);
- *Justiția juvenilă*: 8 activități, 172 de persoane instruite (judecători – 62; procurori – 67; consilieri de probațiune – 34; formatori INJ – 4; audienți candidați la funcția de procuror – 2);
- *Nediscriminare/Egalitate*: 4 activități, 99 de persoane instruite (judecători – 25; procurori – 29; grefieri - 13; asistenți judiciari – 32);
- *Combaterea traficului de ființe umane*: 5 activități, 95 de persoane instruite (judecători – 52; procurori – 45; asistenți judiciari – 6; grefieri – 11; audienți INJ – 9; formatori INJ - 2);
- *Combaterea torturii/Rele tratamente*: 3 activități, 78 de persoane instruite (judecători - 27, procurori – 29, asistenți judiciari – 15, grefieri - 7);
- *Viața sexuală/abuz* – 10 activități, 173 de persoane instruite (judecători – 48, procurori – 69, asistenți judiciari - 25 , grefieri – 21, formatori INJ – 2, psihologi judiciari – 2, ofițeri de urmărire penală – 6);
- *Criminalitatea informatică*: 6 activități, 181 de persoane instruite (80 de judecători, 92 de procurori, 9 formatori INJ);
- *Azil/Migrație*: 1 activitate, 16 persoane instruite (judecători – 15; formator INJ – 1).

Un alt domeniu care a constituit obiectul formării beneficiarilor INJ l-a reprezentat *combaterea corupției*, în acest sens fiind organizate 18 activități și instruite 580 de persoane (judecători – 193; procurori – 249; consultanți ai procurorilor – 54; consilieri de probațiune – 28; asistenți judiciari – 30; grefieri – 3; șefi secretariate – 6; specialiști – 9; personal CSJ – 8).

Acest subiect a fost abordat integral în cadrul Modulului *Infracțiuni economice, de corupție și conexe*, repetat semestrial și materializat în 13 activități de formare continuă, cu participarea a 398 de persoane.

Un domeniu specific a fost și *expertiza judiciară*. În cadrul acestui Modul au fost organizate 10 activități, fiind instruite 242 de persoane (89 de judecători, 95 de procurori, 58 de experți judiciari). Abordarea tematicilor în această formula, cu 3 categorii de beneficiari, a adus plusvaloare instruirilor, în special prin schimbul de experiență între profesioniștii menționați.

O componentă relevantă în formarea profesională și personală au constituit-o Modulele *non-juridice* și *interdisciplinare* ce au avut ca scop formarea/dezvoltarea abilităților și competențelor non-juridice și diverse conexiuni interdisciplinare inerente lor. Pe această dimensiune s-au desfășurat 58 de instruirii, cu durata de 504 ore și participarea a 1225 de persoane, după cum urmează:

- *Abilități de comunicare și dezvoltare personală* – 21 de activități de formare continuă, cu participarea a 403 de persoane (judecători – 98, procurori – 103, asistenți judiciari – 66, grefieri – 43, avocați – 53, specialiști – 6, audienți INJ – 3);
- *Drept. Psihologie. Psihiatrie* – 12 activități de formare continuă, cu participarea a 242 de persoane;
- *Management și leadership (destinat procurorilor)* – 10 activități de formare continuă, cu participarea a 183 de persoane;
- *Management judiciar și leadership (destinat judecătorilor)* – 10 activități de formare continuă, cu participarea a 143 de persoane;
- *Tehnicile de redactare ale actelor judecătorești* – 6 activități de formare continuă, cu participarea a 129 de persoane.
- *Managementul activităților în instanța de judecată (personalul instanței)* – 4 activități de formare continuă, cu participarea a 86 de persoane.

În acest spectru non-juridic se înscrie și formarea inedită a tinerilor magistrați din *Grupul resursă* în cadrul unui workshop de dezvoltare personală dedicat *inteligenței sumative, învățării cuantice și gândirii creative*, precum și sporirea capacităților de comunicare cu publicul larg.

În vederea satisfacerii necesităților de formare a magistraților în domeniul electoral, INJ a realizat în colaborare cu CICDE/CEC, cu suportul proiectului CoE, 5 seminare de instruire în cadrul Curților de Apel, finalizate la CSJ cu analize și concluziile de rigoare în acest domeniu, în total fiind instruite 145 de persoane (102 judecători și 43 de colaboratori CSJ).

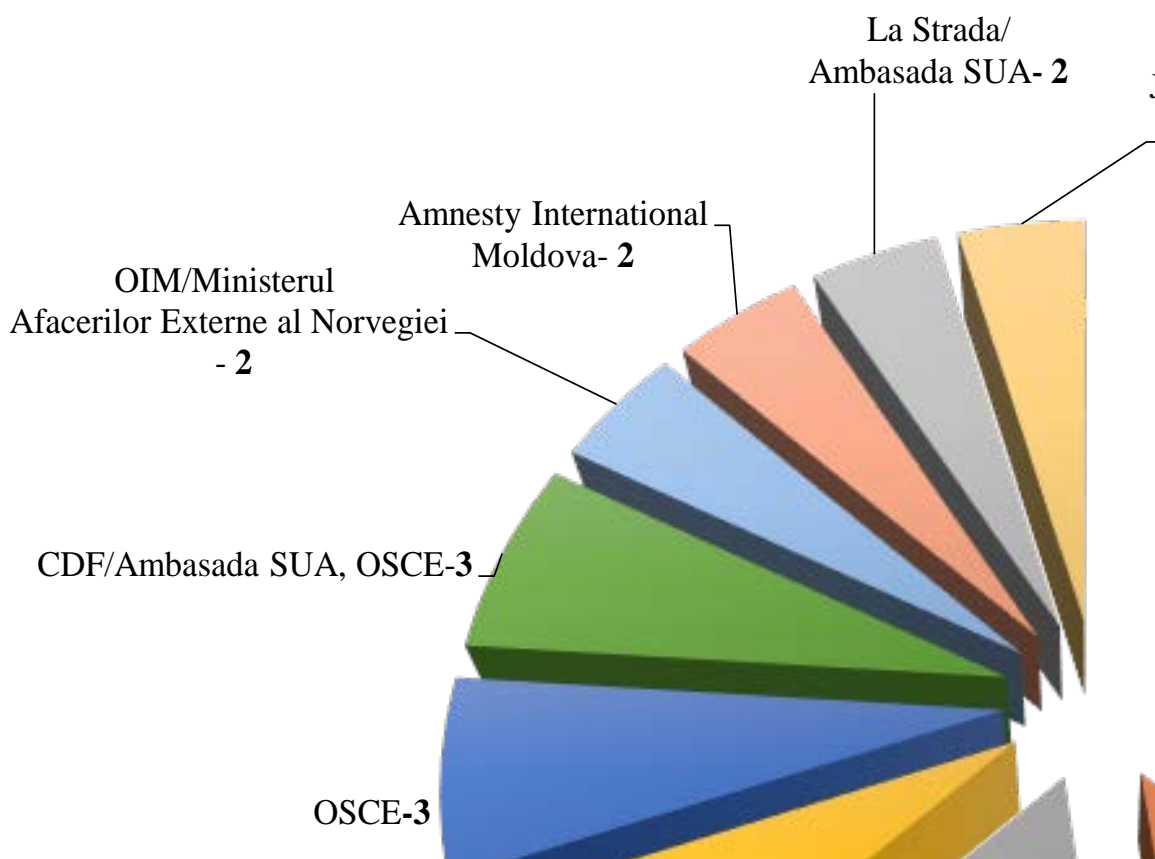
Experiența de a realiza instruirii pentru judecătorii și colaboratorii CSJ a fost valorificată și în anul de referință. Astfel, INJ a organizat 6 seminare pe diverse tematici, fiind instruite circa 390 de persoane: 137 de judecători, 191 de asistenți judiciari, 62 de colaboratori CSJ.

3.1 Parteneriate în domeniul formării continue

Pe parcursul anului **2018**, dintre cele **241** de activități de formare continuă (seminare, ateliere de lucru, cursuri de instruire, mese rotunde etc.), **186** de activități au fost realizate din bugetul INJ, iar **55** cu suportul partenerilor de dezvoltare: CoE, Ambasada SUA, OSCE, OIM, CDF, CICDE/CEC, La Strada, Amnesty International Moldova, UNHCR/CDA, CEDR, ATRECO, ABA ROLI, Ambasada Franței/UNODC, BRD, Justiția Transparentă/USAID etc., care au contribuit la consolidarea capacităților instituționale și buna implementare a activităților preconizate.

Informația privind numărul de activități realizate de INJ în cooperare cu partenerii de dezvoltare este prezentată în diagrama de mai jos:

Parteneriate în domeniul formării continue (parteneri/activități)

Menționăm că cele mai multe seminare au fost organizate în parteneriat cu CoE – 17 activități/427 de persoane instruite; Ambasada SUA – 7 activități/213 persoane instruite; CICDE/CEC/CoE – 5 activități/145 de persoane instruite; OIM/Ambasada SUA – 3 activități/72 de persoane instruite; CDF/Ambasada SUA, OSCE – 4 activități/129 de persoane instruite; OSCE – 3 activități/96 de persoane instruite; OIM/ Ministerul Afacerilor Externe al Norvegiei – 2 activități/51 de persoane instruite; Amnesty International Moldova - 2 activități/51 de persoane instruite; Centrul internațional La Strada/Ambasada SUA – 2 activități/49 de persoane instruite; Justiția Transparentă/Programul USAID - 2 activități/35 de persoane instruite etc., precum și alți parteneri a câte o activitate.

3.2 Promovarea celor mai bune practici și modalități de instruire

Împărtășirea bunelor practici și a modalităților eficiente de instruire a beneficiarilor INJ au constituit și în anul 2018 o prioritate și provocare instituțională.

Cea mai relevantă pe acest segment este Conferința de lansare regională a *Recomandărilor de la Graz privind accesul la Justiție și minoritățile naționale*, eveniment cu caracter de noutate din punct de vedere tematic, dar deja devenit o bună tradiție din punct de vedere al formatului, reunind, astfel, pentru a doua oară, reprezentanți ai șapte instituții de formare judiciară, pentru a încuraja schimbul de experiențe și bune practici între instituțiile de formare judiciară din statele Parteneriatului Estic, pertinente și propice unei pregătiri calitative a profesioniștilor din sistemul judiciar.

În cadrul evenimentului, au fost dezbătute subiecte ce țin de principalele provocări, soluții și bune-practici de asigurare a accesului efectiv la justiție al minorităților naționale. Formatul-cadru al conferinței a cuprins paneluri de discuții privind necesitățile actuale de formare a judecătorilor, procurorilor și altor profesioniști din sectorul justiției în domeniul drepturilor minorităților naționale și al crimelor motivate de ură, precum și diseminarea *Recomandărilor de la Graz privind accesul la justiție și minoritățile naționale* ce reprezintă un instrument practic, util în activitatea profesioniștilor din sectorul justiției.

O altă experiență constructivă de formare preluată din sistemul american a fost explorată cu suportul Ambasadei SUA în Moldova în cadrul unor mese rotunde cu participarea judecătorilor federali americani și moldoveni. *Etica judiciară, motivarea hotărârilor, mecanismul de monitorizare a performanțelor judecătorilor, volumul de muncă și distribuirea aleatorie a dosarelor, precum și interacțiunea cu politicul și mass-media* au fost unele dintre subiectele discutate pe larg de către magistrații a două sisteme judiciare distincte. Menționăm că în cadrul a 7 întâlniri au participat circa 200 de persoane, dintre care 140 de judecători, ceilalți fiind colaboratori ai CSJ.

Modalitatea de formare profesională prin intermediul Școlilor de sezon, în perioada de raportare, a fost valorificată cu asistența partenerilor Institutului. Astfel, în 2018 au fost organizate trei școli tematice:

- *Școala de vară: Standardele internaționale în domeniul azilului și apatridiei*”, organizată în parteneriat cu ICNUR, CDA, la Complexul turistic *Chateau Vartely*, or. Orhei, fiind instruiți 15 judecători;
- *2 Școli tematice (toamnă/iarnă)* în domeniul traficului de ființe umane, desfășurate în parteneriat cu OIM, cu suportul Ambasadei SUA, la Complexul turistic *Vatra*, Vadul lui Vodă, (pentru 12 judecători specializați pe cauze de TFU și pentru 20 de colaboratori ai instanțelor).

Noi concepte de inteligență sumativă (SiC) și învățare cuantică (QL), perspectiva inteligențelor multiple și modul în care se pot aplica în viața de zi cu zi, modelul educațional transformativ-interactiv prin relaționare au fost abordate în cadrul unui workshop de dezvoltare personală, destinat judecătorilor. Sesiunile de instruire au fost facilitate de către experta din România – Silvia Osman, conferențiar universitar, doctor în estetică, teoria, pedagogia și istoria teatrului.

În cadrul activităților practice, beneficiarii instruirii (16 judecători) au aplicat cunoștințele acumulate, antrenând în paralel inteligența emoțională, cognitivă și cea creativă.

3.3 Asigurarea formării continue pe baze contractuale a altor persoane care activează în sectorul justiției

În baza *Regulamentului privind modul de organizare și condițiile de desfășurare a formării inițiale și continue contra plată a persoanelor care activează în sectorul justiției*⁴, aprobat prin Hotărârea Consiliului INJ nr.9/4 din 06.10.2017, în anul de referință INJ a organizat două activități de instruire continuă cu genericul *Îmbunătățirea cadrului de soluționare a disputelor civile*, pentru 51 de colaboratori ai Serviciului Fiscal de Stat.

3.4 Promovarea instruirii la distanță și a instruirii mixte (blended learning)

Instruirea la distanță, precum și instruirea mixtă (blended learning) rămâne a fi o perspectivă de formare continuă pentru beneficiarii INJ, reprezentând o modalitate comodă și accesibilă de dezvoltare profesională. Spectru didactic a fost valorificat și în anul de referință de către INJ prin intermediul Secției e-instruire și analiză în comun cu Secția instruire continuă (a se vedea capitolul VII - Centrul de informații juridice).

---

⁴ <https://www.inj.md/sites/default/files/Regulament%20FI%20C5%9Fi%20FC%20contra%20plat%20C4%83.pdf>

Capitolul IV. Activitate didactico-metodică, de cercetare și formarea formatorilor

În vederea implementării Planului Strategic și Planului de Acțiuni ale Institutului Național al Justiției (2017 - 2020), activitatea didactico-metodică și formare formatori a INJ, pe durata anului 2018, a fost axată pe consolidarea calității procesului de instruire profesională, destinării cărui sunt formatorii incluși în rețeaua INJ, urmărindu-se, primordial, realizarea obiectivelor strategice specificate în documentele de politici menționate.

4.1 Impulsionarea cercetărilor științifice în cadrul INJ și generalizarea practicii judiciare naționale și internaționale, realizarea inițiativelor științifice de promovare a rezultatelor cercetării

Realizarea obiectivului strategic care vizează impulsionarea cercetărilor științifice și valorificarea rezultatelor obținute s-a văzut materializat în următoarele lucrări:

- *Ghidul justițiarului în domeniul sănătății mentale (elaborare și publicare);*
- *Culegerea de articole ale audiențelor INJ și auditorilor INM „Unificarea legislației și funcționarea sistemului judiciar după Marea Unire din 1918” (elaborare și publicare);*
- *Culegerea de tratate internaționale „Cooperare juridică internațională” (publicare);*
- *Modele de acte judecătorești în procesul penal pentru judecătorii de instrucție (revizuire și adaptare la noile modificări și completări legislative);*
- *Revizuirea, sistematizarea și consolidarea hotărârilor Plenului Curții Supreme de Justiție;*
- *Indice tabelar revizuit la Comentariul asupra Hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului versus Republica Moldova (elaborare);*
- *Suport de curs „Implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie” (elaborare);*
- *Instrucțiunea privind unele aspecte stilistice de redactare a actelor judecătorești (elaborare).*

La realizarea cercetărilor științifice sus-menționate au participat 14 formatori ai INJ incluși în rețea și ocazionali, precum și 7 audienți formare inițială.

Un număr considerabil de formatori a fost implicat în recenzarea articolelor științifice prezentate spre publicare, acestea fiind supuse recenzării duble. Din numărul total de recenzii, 68 au fost semnate de formatorii INJ.

În mod deosebit trebuie remarcat efortul substanțial al formatorilor INJ și al audiențelor formare inițială care au organizat la Chișinău, în perioada 28-29 iunie 2018, ediția a IV-a a Concursului de referate juridice cu genericul „*Integrarea instituțiilor juridice în urma Unirii din 1918 în perioada interbelică*”.

Pentru prima dată la concurs au participat și autori din rândul auditorilor Institutului Național al Magistraturii din România. Concursul de referate le-a oferit participanților ocazia de a efectua cercetări științifice și analize asupra dezvoltării instituționale juridice, înregistrate după Unirea Basarabiei cu România. Subiectele abordate la concursul de referate s-au axat, în special, pe evoluțiile și dinamica integrării sistemului judiciar basarabean în spațiul românesc și consolidarea statului de drept în cadrul României Mari.

În rezultatul eforturilor concordate ale exponenților Institutului Național al Justiției și Institutului Național de Magistratură a fost posibilă compilarea și scoaterea de sub tipar a Culegerii de articole „*Unificarea legislației și funcționarea sistemului judiciar după Marea Unire din 1918*”. Culegerea de referate este dovadă a cooperării dinamice stabilite între instituțiile de formare judiciară de pe ambele maluri ale Prutului.

În cooperare cu Institutul de Reforme Penale, în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților tehnice ale instituțiilor naționale pentru promovarea și protecția drepturilor omului”, cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe al Danemarcei și Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Moldova, a fost elaborat și publicat „*Ghidul justițiarului în domeniul sănătății mentale*”.

Această lucrare este o primă încercare în Republica Moldova de a veni în ajutorul judecătorilor și procurorilor care, în procesul de înlăptuire a justiției, se confruntă în instanță sau în timpul investigațiilor cu justițiabili din rândul persoanelor cu deficiențe mentale și intelectuale. Ghidul prezintă clar și concis tipurile dizabilităților intelectuale și psihosociale, conține explicații asupra sorginții stereotipurilor existente în societate privind aceste dizabilități, reflectă standardele internaționale în domeniul interacțiunii cu sistemul de justiție a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale, precum și cadrul legal care reglementează protecția unor asemenea justițiabili.

La fel, trebuie remarcată colaborarea eficientă a INJ cu organizația non-guvernamentală „Centrul de drept al femeilor”, care s-a soldat cu elaborarea **Suportului de curs „Implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie”**. Elaborarea acestui instrument didactic a fost dictată de necesitatea fortificării capacităților de instruire profesională în cadrul INJ, or, subiectul prevenirii și combaterii violenței în familie este vizat atât în Planul de formare inițială a viitorilor judecători și procurori, cât și în Planul de formare formatori. Suportul de curs conține reperatele normative naționale și internaționale aferente prevenirii și combaterii violenței domestice, recomandări utile privind implementarea practică a acestora.

În perioada de referință, INJ în comun cu Curtea Supremă de Justiție a reușit revizuirea, sistematizarea și consolidarea a 14 hotărâri explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție.

4.2 Asigurarea activității didactico-metodice și de cercetare

În perioada de referință au fost prezentate și aprobate, în cadrul ședințelor Consiliului INJ, **24 de curriculumuri disciplinare** în baza cărora sunt organizate și desfășurate cursurile de formare inițială.

Având în vedere necesitățile de formare identificate în rezultatul evaluării, au fost elaborate:

- Planul de formare inițială a candidaților la funcții de judecător și de procuror (15 octombrie 2018 - 15 aprilie 2020 (promoția a XII-a);
- Planul modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor 2019 (incluzând activități de formare la distanță);
- Planul modular de formare continuă pentru personalul instanțelor judecătorești, consilierilor de probațiune, avocaților care asigură asistență juridică garantată de stat și consultanților procurorilor 2019 (incluzând activități de formare la distanță);
- Planul de formare formatori (2019).

4.3 Aplicarea procedurilor transparente, obiective și flexibile de recrutare și evaluare a formatorilor, în conformitate cu Statutul formatorului INJ. Dezvoltarea rețelei de formatori conform obiectivelor strategice ale formării inițiale și continue

Procesul de selectare a formatorilor a avut loc potrivit Legii nr.152-XVI din 08.06.2006 privind Institutul Național al Justiției, precum și Statutului formatorului, în corespundere cu care formatorii sunt selectați pe bază de concurs și sunt incluși în rețeaua de formatori a Institutului, concursul fiind desfășurat potrivit procedurii prestabilite de către Consiliul INJ cu respectarea necondiționată a principiului transparenței. Activitatea de recrutare a formatorilor a fost determinată de necesitatea completării rețelei de formatori pentru anumite domenii incluse în Planul de formare inițială și Planurile modulare de formare continuă, în special de orientare pluridisciplinară.

Activitatea de selectare a formatorilor a fost realizată prin aplicarea criteriilor obiective, urmărindu-se, în principal, atestarea înaltului profesionalism, experienței profesionale, reputației ireproșabile și experienței didactice notabile.

În cursul anului 2018, prin hotărâri ale Consiliului INJ, au fost declanșate două proceduri pentru completarea a 6 domenii de formare.

Pe parcursul desfășurării concursurilor au fost înregistrate cereri pentru 6 domenii de formare. În urma validării propunerilor Comisiei permanente de concurs, prin Hotărârea

Consiliului INJ nr.7/5 din 08.06.2018, rețeaua de formatori a fost completată cu 2 formatori la disciplinele „Expertiza judiciară” și „Protocol și eticheta”.

4.4 Formarea formatorilor în domeniul dreptului substanțial și procedural, cât și în domeniul metodelor și tehnicilor didactice

Scopul formării formatorilor constă în dezvoltarea și consolidarea continuă a abilităților profesionale și didactice ale acestora. Formarea formatorilor s-a desfășurat în mod planificat, fiind bazată pe necesitățile identificate.

Activitățile de formare formatori organizate și desfășurate în anul 2018 au inclus:

Domeniul metodelor și tehnicilor didactice/metodologice de predare adulților:

- Seminar „Aplicarea metodologiei activ-participative de formare” (curs formare la distanță) - instruite 13 persoane;
- Seminar cascada „Utilizarea aplicației Authoring Tools pentru dezvoltarea de E-cursuri interactive” – instruite 9 persoane;
- Atelier de lucru „Gestionarea disciplinei pe platforma ILIAS în cadrul formării inițiale” – instruite 6 persoane;
- Atelier de lucru „Utilizarea tablelor inteligente în activitățile de formare” – instruite 4 persoane;
- Curs online „Metodologia HELP” – instruite 9 persoane;
- Seminar cascada „Pregătirea scenariului și încărcarea unui E-curs pe ILIAS” – instruite 10 persoane;
- Școala de vară „Evaluarea impactului implementării noii metodologii didactice – simularea proceselor judiciare” – instruite 19 persoane.

Respectiv, de formare în domeniul metodologiei de predare adulților au beneficiat 70 de formatori (cu participări multiple).

În mod deosebit trebuie remarcată reușita INJ care, în vederea modernizării procesului de instruire a viitorilor judecători și procurori, în special - a modulelor de simulare și a tematicii cursurilor de studii pentru audienții Institutului, a organizat, la Curtea de Argeș, România, școala de vară cu genericul „**Evaluarea impactului implementării noii metodologii didactice – simularea proceselor judiciare**”. În cadrul școlii de vară, la care au participat, pe lângă formatorii INJ, și reprezentanți ai PNUD Moldova, au fost prezentate rezultatele implementării noii metodologii didactice, elaborate în vara anului 2017 și puse în aplicare din toamna aceluiași an. De asemenea, la finalul lucrărilor demarate în cadrul școlii de vară au fost aduse modificări calitative noii metodologii didactice.

La fel, trebuie menționat faptul că formatorii Institutului Național al Justiției au participat, pe 6 și 7 februarie 2018, la cursul de formare formatori dedicat Programului European pentru Formarea Juriștilor în Domeniul Drepturilor Omului (Programul HELP). Programul de instruire a urmărit familiarizarea viitorilor tutori cu metodologia HELP – un instrument care ajută la elaborarea, adaptarea și implementarea cursurilor E-learning, conform principiilor de formare a adulților –, precum și dezvoltarea abilităților în utilizarea platformei HELP, fiind certificate 9 persoane.

Domeniul juridic:

- Școala de vară „Comportamentul agresiv și psihologia personalității infractoriale” – instruite 21 de persoane.

Institutul Național al Justiției și Amnesty International Moldova, în perioada 5-7 iulie 2018, a organizat școala de vară cu genericul „**Comportamentul agresiv și psihologia personalității infractoriale**”. Lucrările școlii de vară au vizat aspecte privind fenomenul personalității infractoriale din punct de vedere al etologiei, tactici și strategii psihoterapeutice, abordarea evolutivă a agresivității, folosirea cardurilor metaforice ca instrument terapeutic proiectiv. Evenimentul s-a înscris în ciclul de activități inițiate în baza Acordului de cooperare între Institutul Național al Justiției și Amnesty International Moldova, care are drept scop sporirea formării profesionale a judecătorilor, procurorilor și a altor actori care contribuie la

înfăptuirea justiției în spiritul conștientizării și respectului față de drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Formarea în alte domenii de profil/abilități non-juridice a cuprins:

Domeniul de dezvoltare personală și comunicare:

- Seminar cascada „Inteligența sumativă și învățarea cuantică în dezvoltarea rezilienței și a gândirii creative” – instruite 25 de persoane (cu participări în două etape);
- Curs „Protocol și eticheta diplomatică” – instruite 20 de persoane.

Astfel, de formare în alte domenii de profil/specialitate non-juridică au beneficiat 45 de formatori. În total, în anul 2018, au fost instruiți 115 formatori (cu participări multiple).

4.5 Creșterea numărului de formatori prin cumul și cu norma întreagă/titulari, în special din rândul judecătorilor și procurorilor aflați în funcție

Luând în considerație necesitățile strategice ale formării inițiale și continue, precum și a consolidării activității didactico-metodice, o preocupare constantă a INJ este de a recruta, în calitate de formatori, pe cei mai buni specialiști. În acest context, pentru a asigura procesul de formare, a fost detașat un judecător și un procuror.

4.6 Asigurarea respectării cerințelor specifice ale calității de formator al INJ

Performanțele formatorilor se evaluează în scopul aprecierii nivelului de calificare și abilităților profesionale ale acestora. Formatorii incluși în rețeaua de formatori au fost supuși evaluării periodice și evaluării complexe.

Prin Hotărârea Consiliului INJ nr.2/5 din 05.02.2018, a fost declanșată procedura de evaluare profesională complexă în privința a 71 formatori ai Institutului Național al Justiției, pentru verificarea corespunderii performanței formatorilor cerințelor prevăzute de Statutul formatorului. În urma evaluării complexe, din rețeaua de formatori a INJ au fost excluși 29 de formatori, pe motiv că nu au dorit să-și continue activitatea în calitate de formatori. La finele anului 2018, rețeaua INJ includea 84 de formatori dintre care: 20 de judecători; 17 procurori; 10 avocați; 37 de cadre didactice din învățământul superior și reprezentanți ai unor entități publice de profil.

Capitolul V. Cooperare internațională

Pe parcursul anului 2018, activitatea desfășurată pe segmentul cooperării internaționale a fost orientată spre extinderea relațiilor de colaborare prin inițierea de noi parteneriate cu instituții de formare judiciară din alte state și cu importanți actori naționali, precum și spre consolidarea parteneriatelor existente prin organizarea de întreveneri și activități comune.

În vederea realizării schimbului de experiență și preluării celor mai bune practici în materie, pe parcursul anului de raportare, reprezentanții INJ au participat la mai multe vizite de studiu, stagii de formare profesională, precum și la cele mai importante evenimente cu caracter regional și internațional.

5.1 Dezvoltarea cooperării internaționale prin parteneriate bilaterale și sporirea numărului programelor de cooperare cu instituțiile similare din alte state

Una dintre prioritățile stabilite pentru anul de referință în domeniul cooperării internaționale a fost dezvoltarea relațiilor de colaborare cu instituții de formare judiciară din alte state pentru a impulsiona schimbul de bune practici în domeniul formării inițiale și continue a judecătorilor și procurorilor, precum și a altor categorii de beneficiari.

În acest sens, în vederea stabilirii unor relații bilaterale pe termen lung și având drept premisă necesitatea de a intensifica cooperarea și asistența reciprocă privind promovarea unei formări de calitate a profesioniștilor din sectorul justiției, a fost încheiat un acord de colaborare cu Academia de Justiție din Armenia. De asemenea, în perioada supusă raportării, au fost elaborate și coordonate două proiecte de acorduri de colaborare cu importanți actori naționali. Astfel, pentru eficientizarea procesului de formare profesională, a fost semnat un acord de colaborare cu Inspectoratul General al Poliției. Pentru eficientizarea derulării proceselor simulate, pe parcursul anului 2018 a fost elaborat proiectul acordului de colaborare cu Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. Proiectul a fost coordonat cu instituția vizată, iar semnarea acestuia este preconizată pentru anul următor.

Prin oficializarea relațiilor de cooperare cu aceste instituții, se urmărește crearea unui cadru favorabil pentru derularea în comun a unor activități orientate spre promovarea justiției, valorilor comune și a drepturilor omului.

Consolidarea parteneriatelor existente a fost realizată prin organizarea în comun a activităților de instruire, cât și a altor evenimente internaționale. Astfel, a fost organizată conferința de lansare regională a „Recomandărilor de la Graz privind accesul la Justiție și minoritățile naționale” în parteneriat cu Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE).

Totodată, datorită colaborării dintre INJ și Institutului Național al Magistraturii din România (INM) a fost organizat, în premieră, concursul de referate „Integrarea instituțiilor juridice în urma Unirii din 1918 în perioada interbelică” care a fost adresat audiențelor INJ și auditorilor INM și a rezultat în publicarea de către editura Universul Juridic din București, a unei culegeri ce cuprinde 13 articole dedicate problemelor și succeselor înregistrate la capitolul integrării sistemului judiciar din cele trei provincii în spațiul românesc și consolidării statului de drept în cadrul României Mari.

Culegerea de articole „Unificarea legislației și funcționarea sistemului judiciar după Marea Unire din 1918 a fost prezentată de către Directorul INJ în cadrul conferinței de la Alba Iulia cu genericul „Centenarul Marii Uniri – o istorie a justiției moderne, de la unitatea națională la diversitatea europeană”, fiind o dovadă a cooperării dinamice stabilite între instituțiile de formare judiciară de pe ambele maluri ale Prutului.

De asemenea, pentru asigurarea continuității în ceea ce privește colaborarea cu INM în cadrul componentei de formare inițială, în vederea creșterii standardelor de calitate a formării, reprezentanții INJ au participat la cea de-a V-a sesiune a Comisiei Interguvernamentale Republica Moldova – România pentru Integrare Europeană, unde a fost analizată evoluția activităților realizate în comun și stabilite direcțiile de dezvoltare a relațiilor de colaborare pentru viitor.

Printre activitățile de instruire organizate datorită parteneriatelor stabilite, putem remarca lecțiile publice realizate pentru beneficiarii INJ. Astfel de lecții publice au fost susținute de

reprezentanții Academiei de Justiție din Republica Armenia, precum și de procurori și judecători federali ai SUA. Totodată, fiind o continuare a sesiunilor de instruire, a fost organizat cursul de dezvoltare profesională „Motivarea hotărârilor judecătorești”, destinat beneficiarilor INJ, în parteneriat cu Ambasada Statelor Unite în Republica Moldova.

O altă activitate de dezvoltare profesională care a avut loc a fost seminarul „Lupta contra traficului de ființe umane. Inițierea și gestionarea unui dosar de trafic de ființe umane” organizat în parteneriat cu Ambasada Franței în Republica Moldova și Oficiul Națiunilor Unite contra Drogurilor și Criminalității din Viena.

În scopul consolidării capacităților instituționale, precum și modernizării procesului de instruire a viitorilor judecători și procurori, reprezentanții INJ au participat la o serie de conferințe, cum ar fi „Conferința regională privind consolidarea cooperării în domeniul recuperării bunurilor infracționale”, organizată la Sarajevo, în Bosnia și Herțegovina, precum și conferința internațională „Politici lingvistice și prevenirea conflictelor” care a avut loc la Universitatea din Oslo, Norvegia.

De asemenea, reprezentanții INJ au participat la cea de-a III-a reuniune a Rețelei instituțiilor de formare judiciară din Europa de Sud-Est „Statul de drept în cadrul procesului de extindere și cooperare regională” care a avut loc la Zagreb, Croația și a fost organizată sub egida Consiliului Cooperării Regionale (RCC).

O altă componentă inerentă dezvoltării și consolidării cooperării internaționale este organizarea stagiilor și vizitelor de studiu la instituțiile similare din alte state. Astfel, reprezentanții INJ au realizat o vizită de studiu în Armenia cu ocazia celei de-a V-a aniversări a Academiei de Justiție din Republica Armenia.

Totodată, reprezentanții INJ au participat la programul de schimb profesional „Statul de drept - Program de educație și formare juridică”, în Statele Unite ale Americii în vederea familiarizării cu sistemul de drept american. În cadrul programului, s-au întâlnit cu reprezentanți ai instituțiilor de resort din Washington, districtul Columbia, și Raleigh, Carolina de Nord împreună cu care au pus în discuție educarea și formarea judecătorilor în Statele Unite ale Americii, structura și atribuțiile Centrului Judiciar Federal, descoperind, astfel, existența mai multor subiecte de interes reciproc.

De asemenea, a fost realizată o vizită de studiu la Lisabona, Portugalia, pentru preluarea bunelor practici în domeniul compensării victimelor traficului de ființe umane. În cadrul vizitei, au fost abordate subiecte privind eventualele activități de formare pe acest segment, destinate profesioniștilor din sectorul justiției.

În egală măsură, pe parcursul anului 2018, eforturile INJ au fost focusate și pe identificarea oportunităților de participare la activități de formare cu caracter internațional pentru beneficiarii direcți ai INJ: audienți și actori din sectorul justiției. Per ansamblu, acestea s-au materializat în participarea a doi audienți la un stagiul de formare profesională la Tribunalul de Justiție din Strasbourg, care a fost posibilă grație suportului Ambasadei Franței în Republica Moldova. Pe parcursul stagiului, audienții moldoveni au avut oportunitatea să meargă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, asistând, cu acest prilej, la ședința Marii Camere. Programul stagiului a mai inclus vizitarea sediului Consiliului Europei și întâlnirea cu Reprezentantul Permanent al Republicii Moldova pe lângă CoE.

De asemenea, un audient a beneficiat de o vizită de studiu în Germania, datorită suportului Fundației Hanns Seidel în Republica Moldova, în cadrul căreia a făcut cunoștință cu cele mai importante instituții din Germania.

Cooperarea internațională a fost fortificată, în special, prin realizarea vizitelor în cadrul instituțiilor partenere, precum și prin organizarea întrevederilor la sediul INJ. Astfel, pe parcursul anului, au fost realizate o serie de vizite, printre care putem remarca: vizita de curtoazie a Ambasadorului Extraordinar și Plenipotențiar al Franței în Republica Moldova, E.S. Pascal Le Deunff, vizita la Agenția Națională pentru Combaterea Criminalității din Marea Britanie și vizita la Academia de Justiție din Republica Armenia. Totodată, au fost realizate întrevederi cu partenerii internaționali la INJ, printre care enumerăm: întrevederea cu reprezentanții Secției justiție penală și aplicarea legii din cadrul Ambasadei Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova, întrevederea cu oficialii Departamentului de Stat al SUA, întrevederea cu delegația din cadrul Oficiului Coordonatorului Asistență SUA pentru Europa și

Asia (EUR/ACE), întrevăderea cu Directorul Institutului Național al Magistraturii din România și întrevăderea cu reprezentanți ai Academiei de Justiție din Republica Armenia.

5.2 Sporirea implicării INJ în activitățile EJTN – Rețeaua Europeană a Școlilor de Magistratură

Un aspect important al dezvoltării cooperării internaționale a INJ este menținerea unor relații interactive cu Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), întrucât participarea la forumurile școlilor de magistratură contribuie la sporirea vizibilității și consolidarea poziției INJ pe plan internațional.

Pe parcursul anului de raportare, a fost înregistrată o creștere a implicării INJ, având statutul de membru-observator, în activitățile derulate în cadrul Rețelei Europene de Formare Judiciară. Astfel, reprezentanții INJ au participat în cadrul celei de-a XXI-a Adunări Generale a EJTN a școlilor de magistratură din statele-membre ale Uniunii Europene, în perioada 14-15 iunie 2018, la Varna, Bulgaria. Participarea a fost posibilă grație suportului financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Regatului Danemarccii în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților tehnice ale instruirilor naționale pentru protecția și promovarea drepturilor omului”, implementat de PNUD Moldova.

De asemenea, audienții INJ, candidați la funcțiile de judecător și de procuror au participat la a 15-a ediție a Școlii de vară „Etica și deontologia profesională” care s-a desfășurat la Sovata, România. Evenimentul se înscrie în Catalogul activităților Rețelei Europene de Formare Judiciară (EJTN) pentru anul 2018 și a întrunit magistrați și auditori de justiție români, precum și magistrați din alte state membre ale Uniunii Europene. Printre principalele obiective ale activității s-au numărat promovarea independenței și integrității judecătorilor și procurorilor, facilitarea schimbului de viziuni și de bune practici între participanți.

5.3 Consolidarea cooperării INJ cu Consiliul Europei și cu structurile acesteia

Pe parcursul perioadei de raportare a fost continuată cooperarea INJ cu Consiliul Europei și cu structurile acesteia. Această colaborare a contribuit substanțial la dezvoltarea competențelor formatorilor, personalului și beneficiarilor INJ, datorită faptului că au avut oportunitatea de a participa la activitățile organizate în cadrul proiectelor internaționale.

Astfel, reprezentanții INJ au participat la Conferința anuală a rețelei europene de formare a juriștilor în domeniul drepturilor omului, cu genericul „O formare de calitate pentru hotărâri judecătorești de calitate”, la Strasbourg. Participarea a fost posibilă grație suportului Programului Consiliului Europei „Promovarea unui sistem de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova”. De asemenea, Consiliul Europei a finanțat organizarea cursului de instruire la distanță al Programului European al Consiliului Europei pentru formarea juriștilor în domeniul drepturilor omului (Programul HELP) „Aspecte privind combaterea discriminării”.

Totodată, reprezentanții INJ au participat la două conferințe regionale organizate de Consiliul Europei: conferința regională „Accesul la justiție pentru femeile-victime ale violenței” care a avut loc la Strasbourg și conferința de încheiere a proiectului implementat de Consiliul Europei „Susținerea reformei justiției penale în Republica Moldova”.

În vederea consolidării cooperării, au fost realizate o serie de vizite la INJ, de asemenea au fost desfășurate două activități de instruire pentru profesioniștii din sectorul justiției, care au dus la fortificarea relațiilor de colaborare.

5.4 Impulsionarea schimbului de experiență internațional, în special în cadrul statelor Parteneriatului Estic, prin crearea unei Platforme corespunzătoare

Având în vedere necesitatea de a intensifica schimbul de experiențe și transferul de bune practici între instituțiile de formare judiciară din statele Parteneriatului Estic și între acestea și instituțiile similare din cadrul Consiliului European și statelor Uniunii Europene în ceea ce privește formarea inițială și continuă a profesioniștilor din sectorul justiției, au fost depuse toate eforturile și în cele din urmă a fost elaborat conceptul privind Platforma instituțiilor de formare judiciară din statele Parteneriatului Estic.

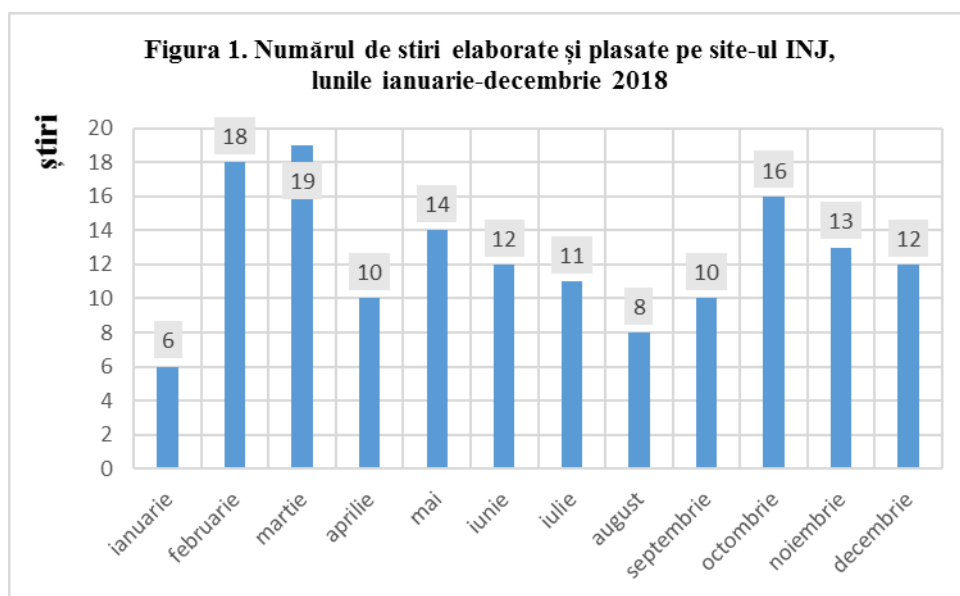
Este preconizat ca Platforma să fie lansată pe parcursul anului viitor pentru a contribui în mod direct la creșterea eficienței acestor instituții și susține în cele din urmă reformele din sectorul justiției în statele Parteneriatului Estic.

Capitolul VI. Relații publice

În anul supus raportării, activitatea Institutului Național al Justiției a continuat politica de eficientizare a relațiilor publice, promovare de imagine, transparență și vizibilitate. Datorită acțiunilor efectuate, site-ul INJ a fost constant actualizat, fiind creată și versiunea în limba engleză a rubricilor și a subrubricilor acestuia, inclusiv a știrilor despre evenimentele desfășurate în cadrul INJ; a fost susținută și promovată pagina INJ pe rețelele sociale; au fost menținute rigorile unei publicații științifice a Revistei INJ; au fost create, editate și difuzate mai multe apariții tipografice; a fost păstrat un dialog cu reprezentanții mass-media și organizat evenimentul de inaugurare a noilor săli de studii etc.

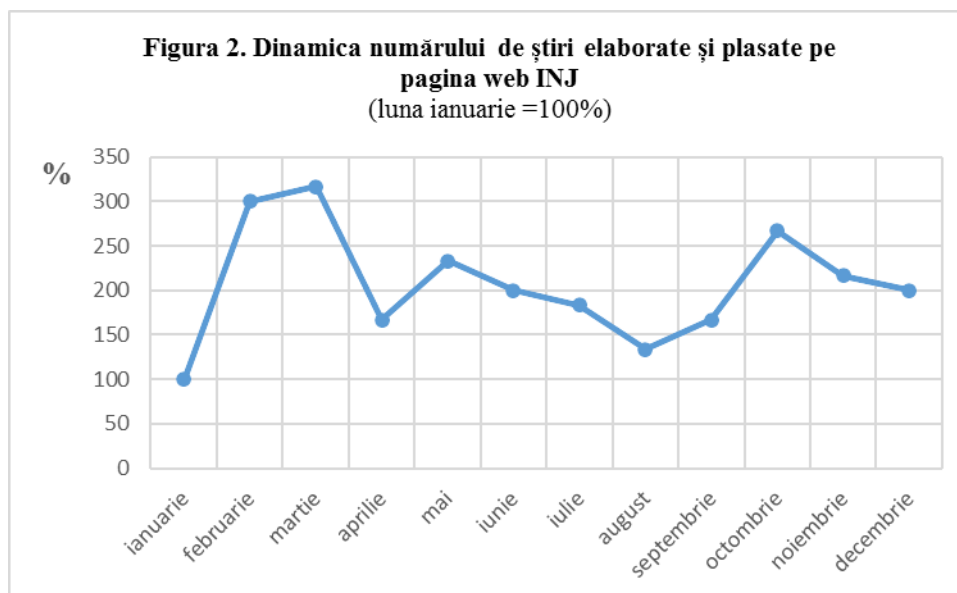
6.1 Eficientizarea relațiilor publice și implementarea strategiei de comunicare a INJ

În anul 2018, în scopul informării publicului și asigurării transparenței în activitatea INJ, au fost difuzate comunicate ce au reflectat evenimentele și acțiunile care au avut loc în cadrul instituției, precum și toate informațiile de interes public. Prin urmare, pe site-ul oficial al INJ au fost postate în timp util 149 de știri, media lunară constituind 12,42 știri (figura 1).

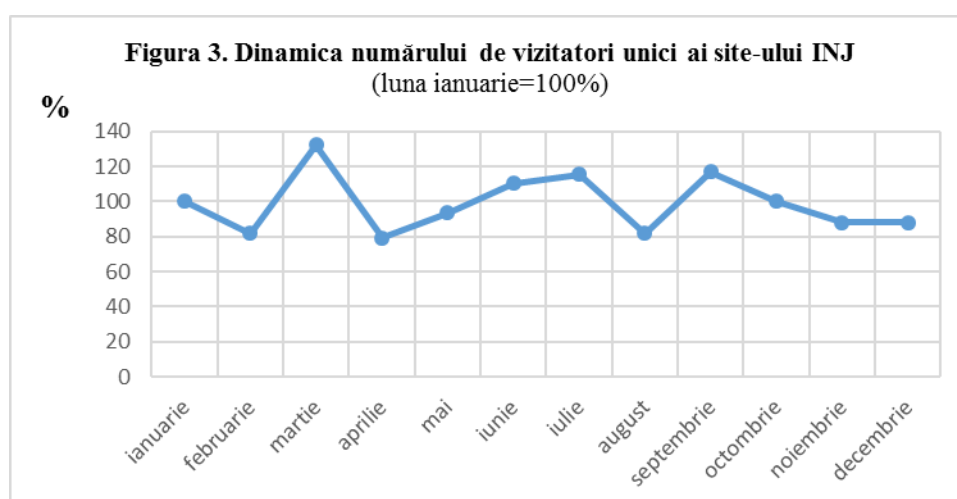

Numărul de știri elaborate și postate pe site-ul INJ a crescut în medie cu 51,99% față de luna ianuarie din același an. Totodată, constatăm că în perioada supusă analizei se observă o creștere a numărului de publicări cu 217% în luna martie 2018. Interesul sporit al utilizatorilor site-ului față de informațiile publicate în această lună se explică prin faptul că în această perioadă se desfășoară examenul de absolvire pentru candidații la funcții de judecător și de procuror și examenul pentru persoanele care candidează la funcții de judecător sau de procuror în baza vechimii în muncă (Figura 2).

Un indicator al interesului publicului pentru activitatea realizată în cadrul INJ este numărul afișărilor de pagină și al vizitatorilor. Astfel, în anul 2018 contorul de statistici web a înregistrat 145371 – vizitatori totali, 72935 – vizitatori unici. Pe parcursul anului analizat se remarcă o creștere a numărului de vizitatori unici cu 32% în luna martie, față de luna ianuarie, fapt datorat examenelor de absolvire (Figura 3).

Modernizarea și actualizarea paginii web a Institutului s-a realizat prin introducerea variantei engleze a rubricilor și subrubricilor, precum și completarea acestora. Totodată, pe lângă știrile elaborate în limba română, au fost plasate, pe site-ul INJ, comunicate în limba engleză.⁵ De asemenea, pe parcursul anului, pe site au fost încărcate 527 de documente, 497 de imagini, 7 publicații și 9 înregistrări video și audio.

În 2018, INJ a fost organizatorul și co-organizatorul a 1 conferințe, 3 mese rotunde, 2 lecții publice, 2 concursuri care au reunit diverși reprezentanți ai factorilor de decizie, ai instituțiilor din sistemul de drept, ai societății civile și beneficiari ai INJ (în total: 347 de participanți).

De asemenea, în ultima zi din „Anul Eugen Doga” a fost organizată întâlnirea marelui compozitor cu audienții, formatorii și angajații INJ, precum și cu delegația din Republica Armenia, aflată într-o vizită de lucru la Chișinău.

Pentru a cunoaște activitatea INJ și posibilitățile de formare a viitorilor judecători și procurori, INJ a fost vizitat de un grup de masteranzi de la Facultatea de Drept a Universității de Stat din Moldova. În același scop, INJ, în calitate de partener al proiectului Asociației

⁵ A se vedea <https://www.inj.md/en>

Studentilor în Drept de la Universitatea de Stat din Moldova „Autostrada de Drept”, a fost gazda mesei rotunde la care tineri de la facultățile de drept din Chișinău, București, Timișoara, Craiova și Cluj s-au familiarizat inclusiv cu procesul de formare juridică din cadrul INJ.

În vederea promovării și informării despre modalitatea de admitere și etapele de formare a unui judecător, 2 audienți ai INJ au participat la activitatea socio-informativă #makeme a JUDGE, organizată de ELSA Moldova pentru studenții de la Facultatea de drept a USM.

Inaugurarea sălilor de studii, care să ofere condiții mai bune viitorilor judecători și procurori să se inițieze în profesia aleasă, a fost marcat printr-un eveniment festiv la care au fost prezenți înalți oficiali, beneficiari ai INJ și mass-media.

La evenimentele organizate pentru public în 2018 (inaugurarea noilor săli de studii, întâlnirea cu Eugen Doga, „Autostrada de Drept”, expoziții de pictură și de fotografii, vizitele de informare a studenților facultăților de drept) au participat, în total, 274 de persoane.

Indicator al performanței asociat eficientizării relațiilor cu publicul este numărul accesărilor informațiilor plasate în mediul social. Astfel, pagina INJ pe una din rețelele sociale⁶ a adunat 2423 de aprecieri și 2472 de urmăritori, constatându-se o creștere cu 294 a persoanelor care s-au abonat la pagină. În perioada de referință, au fost elaborate și distribuite 116 postări pe rețeaua socială. Cele mai accesate au fost postările despre lansarea promoției a X-a de candidați la funcția de judecător și de procuror (30.03.2018, impact – 7132 de persoane); demararea procedurii de înscriere la examenul pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă (2.01.2018, impact – 4003 de persoane), concursul de selectare a experților pentru efectuarea unor cercetări și recomandări utile judecătorilor (25.01.2018, impact – 3900 de persoane); concursul privind procedura contradictorie, la cea de-a III-a ediție (4.05.2018, impact – 3235 de persoane); stagiul de formare profesională pentru audienții INJ în instanțele franceze, CoE și CtEDO (25.10.2018, impact – 3067 de persoane) etc. De asemenea, pe canalul YouTube au fost încărcate 8 video, cele mai multe vizualizări având emisiunea „Obiectiv comun”, TVR Moldova din 15.02.2018, în care Directorul INJ a avut o intervenție privind desfășurarea seminarului despre jurisprudența curților de justiție de la Haga, destinat grupului-resursă al viitorilor formatori ai INJ (138 vizualizări)⁷.

Pe parcursul anului 2018, au fost realizate mai multe ediții poligrafice și diverse materiale promoționale, inclusiv atestate pentru absolvenții INJ, agende, mape protocolare, pliante, invitații, felicitări cu diferite ocazii, pungi, drapelul INJ etc. În același timp, a apărut de sub tipar culegerea de articole „Unificarea legislației și funcționarea sistemului judiciar după Marea Unire din 1918” (în colaborare cu Institutul Național al Magistraturii din România); „Ghidul justițiarului în domeniul sănătății mentale”(în parteneriat cu PNUD și Institutul de Reforme Penale, tiraj – 200 ex.); culegerea „Cooperare juridică internațională. 50 de tratate internaționale la care Republica Moldova este parte” (tiraj – 1000 exemplare); „Modele de acte judecătorești în procesul penal pentru judecătoria de instrucție” (tiraj – 1000 exemplare); „Implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie” (editat în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor, tiraj – 500 exemplare).

6.2 Consolidarea relațiilor cu mass-media pentru sporirea vizibilității și transparenței activității INJ

În vederea sporirii vizibilității și transparenței activității INJ au fost aduse la cunoștința publicului larg informații de interes public inclusiv prin intermediul mass-mediei. Impactul comunicatelor în presă s-a concretizat prin preluarea de mass-media a informațiilor prezentate în articolele sau știrile acestora (BizLaw, Noi.md, Dreptul, Teleradio-Moldova, Moldpress, TVR Moldova, 10TV, realitatealive.md, privesc.eu, agora.md, diez.md, jurnal.md etc.). Spre exemplu, inaugurarea sălilor de studii a fost mediatizată în 12 știri și reportaje tv, examenele de admitere la INJ – 12 știri, iar cele de absolvire a INJ au fost reflectate în 13 știri.

De asemenea, a fost coordonată realizarea interviurilor Directorului INJ despre activitatea instituției și nu numai, apărute pe portalul BizLaw (1.03.2018)⁸, Dreptul (9.03.2018)⁹,

⁶ A se vedea <https://www.facebook.com/INJmd/>

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=aGiRiB9JNtg>

⁸ A se vedea: <https://www.youtube.com/watch?v=NVp4RvpOJjs>

Europa Liberă (30.06.2018)¹⁰, intervenția în emisiunea „Obiectiv comun” de la TVR Moldova (15.02.2018)¹¹, precum și declarații de presă cu privire la inaugurarea noilor săli de studiu (15.10.2018)¹².

Totodată, a fost asigurată participarea Directorului INJ la realizarea filmului documentar privind activitățile comune în cadrul proiectului CoE „Susținerea reformei justiției penale în Republica Moldova”¹³, precum și a reprezentantului INJ la emisiunea „Spațiul public: Instruirea și promovarea cadrelor în procuratură” (Radio Moldova, 29.01.2018)¹⁴.

În 2018, INJ a continuat să fie unul dintre partenerii campaniei de informare a cetățenilor despre stadiul implementării reformei în sistemul judecătoresc, organizată de Consiliul Superior al Magistraturii, cu suportul Proiectului european „Sporirea Eficienței, Responsabilității și Transparenței Instanțelor Judecătorești în Moldova” ATRECO. În cadrul campaniei au fost aduse la cunoștința studenților facultăților de drept ale universităților din Bălți, Cahul și Chișinău condițiile admiterii și diverse aspecte privind procesul de instruire la INJ.

În vederea culegerii informațiilor referitoare la INJ și la sferile sale de interes, precum și pentru evitarea dezinformării sau informării eronate a populației a fost făcută zilnic revista presei – căutarea și selectarea articolelor apărute în mediul online. Totodată, au fost oferite informații despre activitatea INJ la solicitarea reprezentanților mass-media (BizLaw, Dreptul, Jurnal TV, reporter.md etc.).

6.3 Îmbunătățirea calității de publicație științifică a Revistei Institutului Național al Justiției

Pe parcursul anului 2018, editarea Revistei INJ, care este o publicație științifico-practică și în care apar articole științifice în domeniul justiției, precum și cele mai importante evenimente din viața Institutului Național al Justiției, s-a desfășurat conform programării – trimestrial, patru numere pe an a câte 200 de exemplare.

La editarea revistei s-a ținut cont de respectarea propunerilor făcute de Comisia de evaluare și clasificare a Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM și Consiliului Național pentru Acreditare atunci când Revista INJ a fost acreditată ca publicație științifică de tipul B (decembrie 2017).

Anume în acest sens, s-a renunțat la prezentarea unor evenimente pe interiorul primei pagini, micșorarea numărului de pagini informative pentru a mări numărul articolelor științifice, totodată conlucrând cu autorii pentru respectarea cerințelor de tehnoredactare și a structurii cercetărilor științifice prezentate spre publicare.

În perioada de raportare, articolele publicate în Revistă au fost prezentate pe domenii cu rubrici și CZU. Pe parcursul anului, în cele patru numere ale Revistei au fost publicate 34 de articole științifice, printre care 4 articole științifice semnate de autori de peste hotare, 2 articole în limba rusă și 3 în limba engleză.

Totodată, articolele științifice apărute în Revista INJ pe parcursul anului au fost introduse în cele trei baze de date internaționale – DOAJ, Copernicus (ICV=68.54) și HeinOnline.

---

⁹ https://www.inj.md/sites/default/files/18/Dreptul%20nr.%209_pagina%203.pdf

¹⁰ <https://www.europalibera.org/a/o-priveli%C8%99te-trist%C4%83-care-face-ora%C8%99ul-s%C4%83-par%C4%83-del%C4%83sat-%C8%99i-f%C4%83r%C4%83-st%C4%83p%C3%A2n-/29328406.html>

¹¹ <https://www.youtube.com/watch?v=aGiRiB9JNtg>

¹² <http://m.tvrmoldova.md/actualitate/guvernul-sua-a-alocat-270-de-mii-de-dolari-pentru-renovarea-institutului-national-al-justitiei/>

¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=onH2VclvRq4>

¹⁴ <https://www.inj.md/sites/default/files/18/290118spatiul-public-trm.mp3>

Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice

Conform priorităților asumate, în perioada anului 2018, INJ a asigurat accesul candidaților la funcțiile de judecător și de procuror și al profesioniștilor din sectorul justiției la informație juridică prin intermediul unui complex modern de servicii prestate, inclusiv la distanță. În anul de raportare, au fost continuată implementarea tehnologiilor informaționale în activitatea INJ și gestionarea instruirii la distanță a beneficiarilor INJ, precum și asigurarea mentenanței tehnico-informaționale a bazei *hardware* și *software* a Institutului Național al Justiției. De asemenea, a fost implementat și optimizat Sistemul Informațional al INJ, iar biblioteca INJ a urmat un proces de modernizare.

7.1 Asigurarea tehnico-informațională a activității INJ

În anul 2018 a fost asigurată administrarea și mentenanța Intranet-ului și site-ului INJ. Resursele informaționale ale INJ au fost host-ate pe Platforma MCloud, serviciile internet și poșta electronică oferite de Centrul de Telecomunicații Speciale, astfel asigurându-se securitatea informațională și utilizarea eficientă a resurselor. Pentru păstrarea materialelor multimedia, cum ar fi înregistrările video ale simulărilor de procese a fost mărit spațiul de stocare pe server cu 1 Tb.

Conform modificărilor operate în *Regulamentul privind modul de organizare și desfășurare a examenului pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă*, au fost digitalizate probele scrise și verbală, subiectele fiind repartizate aleatoriu computerizat, fapt care a exclus în totalitate factorul uman la selectarea subiectelor pentru examen. De asemenea, în cadrul probei scrise s-a implementat modul anonim de repartizare a dosarelor, prin codificarea numelui candidaților.

Astfel, toate examenele organizate de INJ, de admitere, absolvire sau pentru persoanele care candidează la funcția de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă s-au desfășurat în format electronic. Automatizarea examenelor a eficientizat procesul de gestionare a probelor teoretice, iar, în cumul cu înregistrarea audio-video a acestora, a asigurat în deplină măsură transparența, obiectivitatea acestora și a evitat la maxim influența factorului uman, astfel sporind încrederea societății civile în aprecierea corectă a candidaților și accederea lor în funcțiile și studiile oferite de INJ.

În vederea organizării examenului de admitere, au fost introduse și configurate teste grilă și spețe, a fost elaborat și automatizat testul psihologic. Totodată au fost gestionate conturile de acces ale candidaților la platforma de instruire a INJ și asigurată asistența tehnică pe întreg parcursul de desfășurare a examenelor.

În anul de raportare, pentru o bună funcționare a Sistemului Informațional al INJ au fost rezolvate 65 de task-uri, care includ acțiuni de dezvoltare, modificare și eliminare a erorilor.

O realizare importantă a INJ reprezintă reorganizarea rețelei locale fără fir. Punctele de acces fără fir au fost reconfigurate pentru a utiliza sistemul centralizat de management al rețelei fără fir CAPSman, care oferă stabilitate și flexibilitate în setări, statistică avansată. Toate acestea permit o setare optimă a rețelei fără fir ceea ce duce la îmbunătățirea experienței utilizatorilor.

În perioada efectuării reparației în interiorul INJ a fost modernizată rețeaua locală prin fir. Au fost înlocuite firele vechi de Ethernet cu altele noi de o calitate mai înaltă. În anul 2018, INJ a trecut la conexiunea, prin fibră optică, la rețeaua internet. Toate acestea au sporit viteza accesului la resursele electronice, flexibilitatea de configurarea locului de muncă, s-a micșorat numărul defecțiunilor tehnice.

În anul 2018, toate stațiile de lucru din cadrul Institutului au fost asigurate cu protecția antivirus, iar majoritatea din acestea au avut acces la baza de date Moldlex.

Pentru înregistrarea video a simulărilor de procese au fost pregătite trei săli de instruire. Fiecare sală este echipată cu camere video și un calculator la care se poate vizualiza, examina sau copia înregistrările efectuate. Acest fapt permite examinarea detaliată a activităților de instruire organizate în cadrul formării inițiale a audiențelor grupelor de judecători și de procurori, analiza detaliată a prestației fiecărui participant, posibilitatea acordării unui feedback obiectiv de către formatorii Institutului.

7.2 Facilitarea accesului la informații juridice

În vederea facilitării accesului la informația juridică și oferirii întregului spectru de servicii moderne beneficiarilor INJ, a fost actualizată continuu secțiunea Centrului de Informații Juridice din cadrul site-ului INJ.

Secțiunea conține mai multe rubrici:

- **Practica judiciară și legislație**, care oferă acces online la legislația a 30 de state și practica judiciară a 4 state;
- **Resurse electronice**, care conține link-uri la diverse portaluri, baze de date etc. din domeniul juridic;
- **Cursuri electronice**, în care poate fi găsită lista cursurilor electronice prestate de INJ și descrierea acestora;
- **Revista INJ**, care conține arhiva tuturor numerelor Revistei INJ;
- **Publicații**, rubrica oferă acces la versiunea electronică a tuturor publicațiilor Institutului.

7.3 Reorganizarea procesului de formare/instruire/învățare în cadrul INJ și sporirea numărului de persoane instruite on-line

În anul 2018, Institutul Național al Justiției a prestat mai multe cursuri de formare la distanță pe platforma ILIAS și în colaborare cu partenerii – Școala Națională de Grefieri din România și Consiliul European.

În cadrul formării inițiale au fost prestate cursurile electronice:

- „*Psihologie judiciară*”;
- „*Sistemul ONU al drepturilor omului*”;
- „*Tactica criminalistică*”;
- „*Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Curții Europene a Drepturilor Omului*”;
- „*Interzicerea relor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive*”.

În cadrul prestării acestor cursuri au fost instruiți 35 de audienți candidați la funcții de judecător și de procuror, din promoția 2018-2020.

În cadrul formării continue pe platforma ILIAS a INJ au fost prestate cursurile:

- „*Protecția drepturilor migranților în Republica Moldova: Dispoziții legale*”¹⁵;
- „*Specificul psihologic și particularitățile audierii victimelor traficului de ființe umane*”¹⁶;
- „*Urmărirea penală și Convenția Europeană a Drepturilor Omului*”¹⁷;
- „*Metodologia activ-participativă de formare*” (curs de formare formatori)¹⁸.

Pe platforma de instruire la distanță a Școlii Naționale de Grefieri a fost prestat cursul „*English for Legal Purposes II 2018*”¹⁹.

Pe Platforma HELP a Consiliului European au fost prestate cursurile:

- „*Interzicerea relor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive*”²⁰;
- „*Cooperarea juridică internațională în materie penală*”²¹;
- „*Curs privind antidiscriminarea*”²².

¹⁵ Perioada activă 11/06/2018 –24/06/2018, 28 participanți/21 certificați, 8 ore de instruire, prestat cu tutorat; perioada activă 19/11/2018-02/12/2018, 21 participanți/11 certificați, prestat cu tutorat

¹⁶ Perioada activă 19/11/2018-02/12/2018, 30 participanți/11 certificați, 8 ore de instruire, prestat cu tutorat

¹⁷ Perioada activă 19/11/2018-09/12/2018, 48 participanți/ certificați, 24 ore de instruire, prestat cu tutorat

¹⁸ Perioada activă 12/11/2018-09/12/2018, 16 participanți/ certificați, 40 ore de instruire, prestat cu tutorat

¹⁹ Perioada activă a cursului 24/09/2018-24/10/2018, 23 participanți/7 certificați, 11 ore de instruire

²⁰ Perioada activă a cursului 11/12/2017- 31/01/2018, 41 participanți/28 certificați, 24 ore de instruire

²¹ Perioada activă a cursului 05/02/2018-18/03/2018, 28 participanți/23 certificați, 24 ore de instruire

²² Perioada activă a cursului 09/10/2018-30/10/2018, 34 participanți/ certificați, 20 ore de instruire

7.4 Pregătirea formatorilor pentru folosirea noilor tehnologii

În anul 2018, s-a efectuat instruirea formatorilor privind:

- „Gestionarea disciplinei pe platforma ILIAS în cadrul formării inițiale”²³;
- „Utilizarea tablelor inteligente în activitățile de formare”²⁴;
- „Pregătirea scenariului și încărcarea unui E-curs pe platforma ILIAS”;
- „Utilizarea aplicației Authoring Tools pentru dezvoltarea de E-cursuri interactive”.

7.5 Implementarea noilor interfețe pentru ILIAS, integrare ILIAS cu SI INJ

Cu scopul automatizării fluxului de lucru, al facilitării accesului la cursurile electronice și modului de utilizare a sistemelor informaționale, precum și al îmbunătățirii experienței utilizatorilor, cu suportul PNUD, au fost dezvoltate următoarele funcționalități:

- Crearea meniului public „e-Learning” cu submeniuri „Instruire la distanță”, „Cursuri la distanță” (inclusiv filtru de căutare după denumire, specialitate și domeniul cursului electronic), „Resurse juridice”, „Blog”;
- Introducerea rubricilor adiționale pentru gestionarea cursurilor de instruire la distanță în SI „INJ Intranet” – „Imagine”, „Asistența tehnică”, „Descrierea cursului”, „Echipament”, „Afișează în slider”;
- Introducerea meniului „Activități de instruire la distanță”;
- Dezvoltarea funcționalului pentru gestionarea cursurilor de formare la distanță în ambele sisteme informaționale - a datelor despre cursul electronic, numărul de ore de instruire, participanții, formatorii, perioada activă a cursului;
- Dezvoltarea funcționalului pentru autentificarea pe ambele platforme cu un singur cont (tehnologia „Single Sign On”) administrat prin SI „INJ Intranet”;
- Integrarea serviciului electronic guvernamental de jurnalizare (MLog).

Ca rezultat beneficiarii INJ pot mai ușor aplica la cursurile electronice și accesa informația despre acestea. De asemenea, această măsură permite promovarea instruirii la distanță prin intermediul ILIAS INJ.

7.6 Monitorizarea și evaluarea calității activităților de formare la distanță

Pe acest segment este de menționat că au fost supuse evaluării, prin chestionare electronică anonimă, cursurile prestate pe Platforma de instruire la distanță ILIAS:

- „*Protecția drepturilor migranților în Republica Moldova: Dispoziții legale*”;
- „*Specificul psihologic și particularitățile audierii victimelor traficului de ființe umane*”;
- „*Urmărirea penală și Convenția Europeană a Drepturilor Omului*”;
- „*Metodologia activ-participativă de formare*” (curs de formare formatori).

La fel, au fost recepționate 48 de chestionare electronice anonime în cadrul cărora s-au supus evaluării următoarele criterii de apreciere:

- Durata cursului – media încadrată perioadei active a cursului 100%;
- Perioada cursului - media încadrată perioadei active a cursului 100%;
- Relevanța – 96%;
- Claritatea expunerii – 98%;
- Accesibilitatea și claritatea prezentării grafice – 96%;
- Accesibilitatea opțiunilor tehnice – 98%;
- Aprecierea/nota cursurilor – 71% - nota 10, 29- nota 9.

7.7 Modernizarea Bibliotecii INJ

²³ Atelierul de lucru s-a desfășurat pe data de 26/10/2018, participanți 8/certificați 6

²⁴ Atelierul de lucru „Gestionarea disciplinei pe platforma ILIAS și tablei inteligente în cadrul formării inițiale” s-a desfășurat pe data de 03/10/2018, participanți 7/ certificați 4

În anul 2018, Biblioteca INJ a contribuit la formarea profesională a beneficiarilor Institutului, prin oferirea accesului la surse informaționale și materiale editoriale din fondul Bibliotecii, precum și la bazele de date electronice. Activitățile Bibliotecii s-au rezumat la deservirea beneficiarilor INJ, multiple împrumuturi de carte (împrumut în sala de lectură și la domiciliu), accesări la baze de date juridice (MoldLex) etc. Prin colecția sa bine selectată, Biblioteca a devenit un centru cu adevărat util și necesar, inclusiv prin introducerea sa în Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova.

Deja de un an Biblioteca INJ a fost introdusă în Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova (SIBIMOL), care include Bibliotecile informatizate din Republica Moldova într-o rețea națională prin intermediul internetului. Prin utilizarea SIBIMOL-ului în general, și a Catalogului electronic colectiv partajat, beneficiarii INJ au acces la colecțiile și bazele de date ale tuturor Bibliotecilor din republică.

Pe parcursul anului 2018, în SIBIMOL au fost introduse 804 titluri de carte.

Crearea Catalogului electronic al Bibliotecii INJ și a softului specializat de bibliotecă TinREAD, planificate pentru acest an, nu a fost realizate din lipsa mijloacelor financiare.

7.8 Facilitarea accesului la informația juridică beneficiarilor INJ

Suplinirea bibliotecii cu documente conform necesităților beneficiarilor s-a realizat prin completarea fondului cu literatură juridică primită din donații: 9 titluri, în total, 264 de exemplare. Donațiile au parvenit din partea Ambasadei SUA cu un set de cărți în limba engleză specializate pentru grupul-resursă al tinerilor judecători, a Institutului de Reforme Penale, precum și de la autori.

Grație donatorilor sus-menționați, fondul Bibliotecii a fost suplinit cu 8 titluri (în total 313 ex.) mai mult decât în anul precedent.

Biblioteca a perfectat abonamente la publicații periodice pentru anul 2019: 1 titlu, Monitorul Oficial al RM în varianta electronică, 244 de exemplare de carte au fost prelucrate bibliografic în sistem tradițional și informatizat, cu respectarea normelor standard de catalogare, clasificare și indexare.

Întru asigurarea accesului facil la informația juridică al beneficiarilor INJ a fost oferit accesul online și direct la resurse informaționale. Biblioteca a prestat asistență/consultații pentru 270 de beneficiari, fiind oferite cu împrumut 765 de documente și restituite 407. De asemenea, în sala Bibliotecii beneficiarii au acces la baza de date MoldLex și resurse electronice.

În temeiul Hotărârii Consiliului Institutului au fost oferite cu titlu gratuit 432 de exemplare de cărți și 522 de exemplare ale volumelor din seria „Suporturi de curs” Universității de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”.

În vederea determinării nivelului de satisfacție a beneficiarilor INJ de utilizare a Bibliotecii, a fost creat și un chestionar de evaluare a bibliotecii INJ. Chestionarele au fost repartizate audiențelor formării inițiale și colaboratorilor Institutului, în total au fost chestionate 45 de persoane.

La întrebarea „Cât de des frecvențați biblioteca?”, din numărul total de participanți la sondaj o persoană merge la bibliotecă zilnic, săptămânal - 2 persoane, 27 de persoane - ocazional și 15 persoane - în perioada examenelor.

La întrebarea „Care sunt tipurile de documente utilizate?”, cel mai preferat rămâne să fie cărți – 29 de persoane, periodică – 8 persoane, baze de date – 8 persoane.

La întrebarea „Ce tip de lectură preferă?”, 13 persoane au selectat - virtuală, 27 de persoane - tradițională, baze de date – 5 persoane.

Despre gradul de satisfacere a căutărilor cu ajutorul bibliotecarului în catalogul online SIBIMOL - 26 de persoane sunt satisfăcuți pe deplin de rezultatele obținute, iar 4 persoane caută de sine stătător, ceilalți nu utilizează catalogul online.

Capitolul VIII. Consolidarea capacităților INJ

Managementul resurselor umane în cadrul Institutului Național al Justiției reprezintă un factor care determină eficiența și eficacitatea activităților propuse. Promovarea și implementarea

unui management eficient al resurselor umane în cadrul Institutului este una dintre misiunile de a contribui la realizarea obiectivelor strategice.

8.1 Proiectarea și planificarea funcțiilor

Pe durata anului 2018, în cadrul INJ au fost întreprinse mai multe activități care au permis îmbunătățirea calificării personalului în vederea realizării obiectivelor strategice planificate pentru 2017-2020.

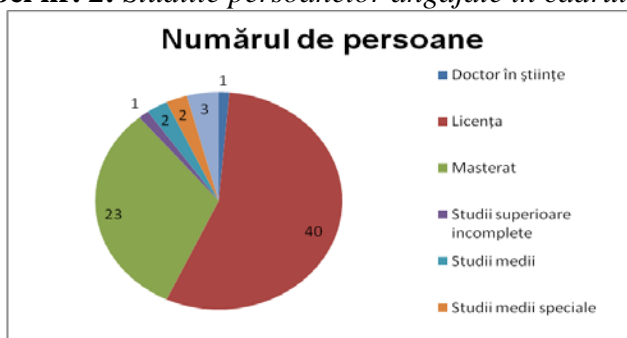
Prin coordonare cu șefii subdiviziunilor au fost pregătite pentru anul 2018 statele de personal, iar personalul INJ a fost supus atestării conform procedurii stabilite, inclusiv au fost restructurate unitățile conform necesităților și obiectivelor INJ.

8.2 Gestionarea și circulația resurselor umane

În cursul anului 2018, activitatea de monitorizare și control al personalului INJ a fost realizată de către top managementul instituției, în mod prioritar de către Director și Directorul adjunct. La situația din 31.12.2018, din numărul total de 73 de angajați, 16 reprezentau personalul de conducere; 25 – formatori; 9 – consultanți; 3 specialiști principali; 3 specialiști, 6 muncitori.

Din numărul total al personalului angajat, menționat *supra*, titlu de doctor în științe deține o persoană, 40 de persoane au studii de licență, 23 de persoane cu studii de masterat, 2 persoane cu studii medii, 2 persoane cu studii medii speciale, 3 persoane cu studii medii incomplete.

Tabel nr. 2: Studiile persoanelor angajate în cadrul INJ.

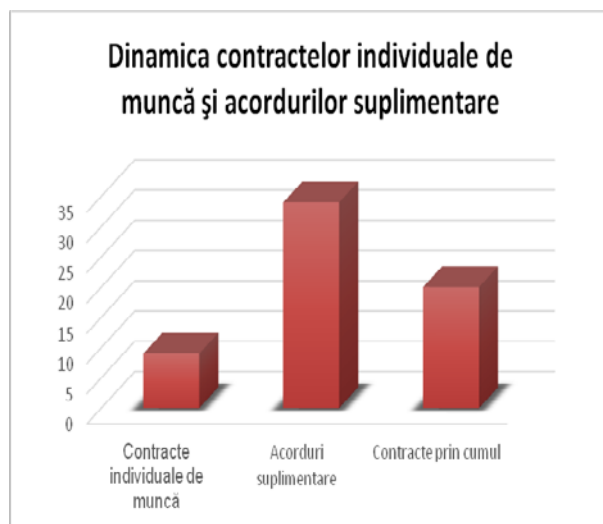

În anul de referință, Institutul a elaborat documentele de dezvoltare strategică aferente managementului resurselor umane.

Atenție sporită s-a acordat perfectării actelor administrative în cadrul INJ. Respectiv, în 2018 au fost întocmite 9 contracte individuale de muncă și 18 acorduri adiționale pentru personalul administrativ și auxiliar, 20 de contracte individuale de muncă prin cumul și 34 de acorduri adiționale. În cadrul procesului de instruire au fost pregătite 270 de contracte prestări servicii pentru formatori.

Tabel nr. 3: Dinamica contractelor și acordurilor anul 2018

8.3 Dezvoltarea resurselor umane

Alt obiectiv realizat vizează implementarea procedurii de atestare a personalului INJ. A fost coordonată și monitorizată implementarea procedurii de atestare a performanțelor profesionale ale angajaților, care a fost un procedeu de management intern novatoriu, realizându-se în cadrul INJ pentru prima dată.

Procedurii de atestare au fost supuși 20 de angajați, Comisia fiind constituită din șefi de direcții și secții ai Institutului. Atestarea s-a axat pe evaluarea rezultatelor activității angajaților, determinarea nivelului de dezvoltare și manifestare a calităților profesionale în raport cu cerințele funcției exercitate, în consecință fiind asigurată promovarea obiectivă în funcții.

Mai mult, în rezultatul procedurii de atestare au fost identificate necesitățile de instruire a personalului, a fost consolidată disciplina executorie.

Totodată, în baza necesităților de instruire ale personalului identificate, a fost elaborat planul de instruire profesională a personalului pentru anul 2019.

Remarcăm faptul că, la finele perioadei de raportare, au fost realizate integral activitățile specificate în Planul de instruire profesională a personalului INJ pentru anul 2018.

În vederea sporirii calității activității de serviciu desfășurate de către personalul Institutului, angajații au participat la diverse cursuri și seminare de instruire printre care pot fi menționate:

- *Aplicarea platformei de instruire la distanță ILLIAS*, seminar pe durata căruia personalul INJ a fost familiarizat cu oportunitățile și beneficiile instruirii la distanță.
- *Crizele familiale și crizele de vârste*, sesiune de instruire centrată pe studierea sistemelor de planificare familială, metodele de gestionare a resurselor temporale, dezvoltarea abilităților de identificare a celor mai optime soluții.
- *Instrumente anticorupție aplicabile Institutului Național al Justiției*, cursul a fost orientat pe familiarizarea participanților cu standardele naționale și internaționale anticorupționale.

8.4 Resurse financiare

În calitatea sa de instituție publică, Institutul Național al Justiției gestionează resurse financiare publice și este finanțat din bugetul de stat. INJ utilizează și venituri provenite din mijloace speciale, fapt specificat expres în conținutul *Hotărârii de Guvern nr.211 din 29.02.2016 „Cu privire la aprobarea Nomenclatorului și a tarifelor serviciilor prestate contra plată de către Institutul Național al Justiției, precum și a Regulamentului privind modul de formare și utilizare a veniturilor colectate de către acesta”*.

Analiza funcțională și instituțională ce ține de resursele financiare au scopul de a îmbunătăți și optimiza nivelul de executare a bugetului INJ.

De remarcat că rata de executare a bugetului Institutului Național al Justiției, pentru anul 2018, constituie 89,03%, fapt care reprezintă un indicator bun. Bugetul INJ este elaborat pe programe și este parte componentă a programului 40 – „*Justiția*”, cu subprogramul 12 – „*Formare profesională în domeniul justiției*”. Indicatorii de performanță stabiliți în programul pentru anul 2018 sunt prezentați în tabelul de mai jos.

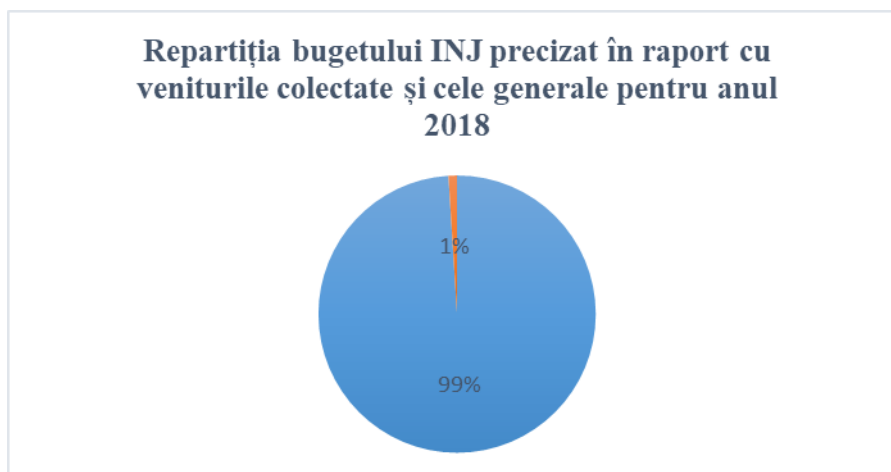
Indicatorii de performanță

Indicatori de performanță		Cod	Unitatea de măsură	Aprobat pe an	Realizat	Devieri (+,-)
Rezultat	Raportul dintre numărul persoanelor instruite la numărul de angajați pe categoriile care urmează a fi instruite	r1	%	95	94	-1,0
de produs	Numărul mediu audienților beneficiari de instruire continuă cu durata cel puțin 40 ore anual	o1	unități	7140,0	5906,0	-1234,0
	Numărul mediu audienților instruiți anual pentru funcțiile de judecător și procuror cu durata 18 luni	o2	unități	67,5	64,3	-3,2
de produs	Costul mediu pentru un participant la cursurile de formare profesională continuă	e1	mii lei	1,6	1,5	-0,1
	Costul mediu pentru un participant la cursurile de instruire inițială la funcția de judecător/procuror	e2	mii lei	93,0	89,0	4,0

8.5 Bugetul INJ

Pentru anul 2018, bugetul Institutului Național al Justiției a fost aprobat în sumă de 18071,8 mii lei. Bugetul precizat pentru anul 2018, la componenta de bază Formarea inițială și continuă a persoanelor care contribuie la înfăptuirea justiției a constituit suma 18424,0 mii lei, dintre care: venituri generale a constituit suma de 18219,5 mii lei (99%) și resurse colectate – suma de 204,5 mii lei (1%).

Informația privind repartitia bugetului Institutului Național al Justiției în raport cu veniturile colectate și cele generale este prezentată în diagrama de mai jos.

Observăm că, numai 1 % din veniturile colectate ale Institutului Național al Justiției pentru anul 2018 constituie încasări de la prestarea serviciilor cu plată 200,0 mii lei, 4,5 mii lei fiind plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public.

8.6 Structura bugetului INJ

Structura bugetului Institutului Național al Justiției aprobat pentru anul 2018 este prezentată în tabelul de mai jos

mii,lei

Indicatori	Aprobat	Precizat
211000 Remunerarea muncii	8167,6	8519,8
212100 Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	1852,9	1852,9
212210 Prime de asigurări obligatorii de asistență medicală	351,1	351,1
222110 Energia electrică	220,0	184,8
222130 Energia termică	260,0	250,0
222140 Apă și canalizare	45,0	63,8
222190 Alte servicii comunale	7,0	6,9
222210 Servicii informaționale	300,0	139,5
222220 Servicii de telecomunicație	40,0	31,8
222400 Servicii de transport	30,0	35,0

222500 Servicii de reparații curente	50,0	213,1
222600 Formare profesională	20,0	17,4
222720 Deplasări de serviciu peste hotare	36,0	64,5
222910 Servicii editoriale	130,0	304,0
222920 Servicii de protocol	75,0	31,2
222940 Servicii de paza	316,0	298,4
222980 Servicii poștale	15,0	7,7
222990 Servicii neatribuite altor alineate	154,5	86,4
273500 Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	30,0	30,0
281120 Cotizații în organizațiile din țară		0,3
281211 Burse de studii studenților autohtoni	5031,7	4481,7
Active nefinanciare	940,0	1453,8
311120 Reparația clădirilor		513,8
314110 Procurarea mașinilor și utilajelor	400,0	279,4
316110 Procurarea uneltelor și sculelor, inventarului gospodăresc	100,0	220,6
331110 Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	35,0	52,0
332110 Procurarea pieselor de schimb	40,0	10,3
333110 Procurarea produselor alimentare		7,5
335110 Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	65,0	0,0
336110 Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	300,0	279,7
337110 Procurarea materialelor de construcție		17,7
339110 Procurarea altor materialelor		72,7
TOTAL	18071,8	18424,0
Cheltuieli de personal	10371,6	10723,8
Cheltuieli recurente	7700,2	7700,2

8.7 Executarea alocațiilor bugetare

Rata executării alocațiilor bugetare, în aspectul clasificăției economice, este prezentată în tabelul de mai jos.

(mii lei)

Nr. d/o	Indicii	Suma precizat	Suma executat	% executării	Neexecutat %
	VENITURI	18424,0	16402,4	89,03%	10,97%
	<i>Încasări de la prestarea serviciilor cu plată</i>	200,0	9,9	5,0%	95,0%
	<i>Plata pentru darea în locațiune a patrimoniului public</i>	4,5	4,4	97,6%	2,4%
	<i>Remunerarea muncii, inclusiv:</i> - Personal didactic - Personal administrativ - Personal auxiliar	8519,8	7077,7	83,1%	16,9%
	<i>Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</i>	1852,9	1536,4	83,0%	17,0%
	<i>Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală</i>	351,1	294,4	83,9%	16,1%
	Total cheltuieli de personal:	10723,8	8908,5	83,1%	16,9%
	Servicii	1734,4	1717,9	99,05%	0,95%
	Prestări sociale (indemnizații pentru incapacitatea temporară)	30,0	27,5	91,7%	8,3%
	Burse de studii studenților autohtoni	4481,7	4481,7	100%	
	Rambursarea alocațiilor din anii precedenți				
	Active nefinanciare	1453,8	1266,5	87,1%	12,9%
	inclusiv:				
	Reparații capitale ale clădirilor	513,8	484,2	94,2%	5,8%
	Procurarea mașinilor și utilajelor	279,4	122,9	44,0%	56,0%
	Procurarea uneltelor și sculelor, inventarului gospodăresc	220,6	219,9	99,7%	0,3%

Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	52,0	52,0	100%	-
Procurarea pieselor de schimb	10,3	10,3	100%	-
Procurarea produselor alimentare	7,5	7,0	93,3%	6,7%
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri				-
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	279,7	279,7	100%	
Procurarea materialelor de construcție	17,7	17,7	100%	
Procurarea altor materiale	72,7	72,7	100%	
BUGETUL TOTAL:	18424,0	16402,4	89,03%	10,97%

Rata de executare a bugetului INJ față de bugetul precizat este de 89,03%. Venituri finanțate de la buget au fost aprobate în sumă de 17867300 lei, executate în sumă de 16388086,19 lei.

Servicii cu plată au fost aprobate în suma de 204 500,00 lei, precizate în sumă de 204 500,0 lei.

INJ a colectat venituri din darea în locațiune a patrimoniului public, în sumă de 4392,0 lei și încasări de la prestarea serviciilor cu plată 9900,0 lei. Mijloacele formate din aceste venituri au fost redirecționate pentru procurarea rechizitelor de birou și a obiectelor de uz gospodăresc, mijloace fixe.

Pentru burse a fost alocată suma de 5 031 700,00 lei, precizată suma de 4 481 700,0 lei, executat – 4 481 668,73 lei.

Modificări :

Pe parcursul anului 2018 a fost modificat Planul general de finanțare la componenta de bază:

- prin rectificarea bugetului la articolul 211 *Remunerarea muncii* a fost alocată suplimentar suma de 352,2 mii lei.
- de la burse cod 281 au fost redirecționate mijloace financiare prin rectificarea bugetului către cod 311 pentru reparații capitale ale clădirilor în sumă de 550,0 mii lei, pentru reparația capitală a blocului administrativ.

Modificările descrise au fost efectuate în scopul organizării și funcționării eficiente a activităților din cadrul INJ.

În ceea ce privește *cheltuielile de personal*, rata de valorificare a mijloacelor financiare a constituit 83,1 %. Nevalorificarea totală a mijloacelor financiare destinate personalului ține în mare parte de faptul că la planificare este luat în calcul personalul conform schemei de încadrare, iar executarea se realizează conform numărului real de angajați.

De asemenea, s-a înregistrat o *rată de execuție* de 87,1% la articolele din clasificarea economică ce țin de activele nefinanciare.

Procentul executării bugetului în comparație cu anii precedenți este prezentat în diagrama de mai jos.

Executarea unui buget în proporție de 89,03% față de cel precizat, denotă o bună gestionare a bugetului INJ în perioada de referință.

8.8 Dezvoltarea infrastructurii INJ pentru asigurarea condițiilor necesare

Pe 15 octombrie 2018, Institutul Național al Justiției din Moldova și-a inaugurat sediul renovat. În ultimii ani, INJ a trecut printr-un proces de reformare și modernizare, care nu ar fi fost posibilă fără îmbunătățirea infrastructurii.

Astfel, instituția a devenit mai accesibilă pentru persoanele cu dizabilități. Totodată, viitorii judecători și procurori pot beneficia de condiții mai bune pentru formarea profesională. Lucrările de reconstrucție au avut loc în cadrul proiectului PNUD „Suport pentru reforma în sectorul justiției în Moldova”, finanțat de Guvernul SUA și cofinanțat de INJ.

Lucrările de reconstrucție au demarat în 2017 și au durat aproape un an. Clădirea, veche de peste o sută de ani, a necesitat reparație capitală, cu fortificarea structurii de rezistență. Îmbunătățirea infrastructurii, inclusiv procurarea mobilierului și a echipamentului, a costat 500.000 USD, dintre care 270.000 USD au fost alocați de Guvernul SUA și 230.000 USD de INJ.

Acum, Institutul Național al Justiției dispune de spații multifuncționale, adaptate unei săli de judecată veritabile în care pot fi desfășurate procese judiciare simulate. Spațiile au fost dotate cu echipament audio-vizual pentru înregistrarea simulărilor de procese, fapt care permite vizualizarea și analiza ulterioară a prestației audiențelor în proces.

Infrastructura îmbunătățită favorizează eforturile INJ în activitatea de modernizare a procesului de formare profesională. Exerciții precum simularea proceselor judiciare și ale activității instanțelor de judecată permit audiențelor să acționeze din perspectiva judecătorilor sau a procurorilor. În timpul instruirii inițiale la INJ, audienții învață cum să prezideze ședințele de judecată, să prezinte argumente juridice în fața instanței, să întocmească diverse acte procedurale.

Totodată, în rezultatul reconstrucției și reamenajării sediului INJ a fost sporită accesibilitatea în instituție a persoanelor cu dizabilități, în special prin instalarea rampelor de acces, a pavajelor tactile, a altor încăperi proprii necesităților speciale. La elaborarea noului design s-a utilizat modalitatea de testare „user safari” – care ajută la înțelegerea modului în care oamenii interacționează cu un serviciu sau cu un mediu. Prin implicarea directă a beneficiarilor, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, au fost colectate informații valoroase care au ajutat la modelarea noului design - luând în considerare așteptările și necesitățile diferitor categorii de beneficiari.

De asemenea, luând în considerație nevoile speciale ale persoanelor cu dizabilități, în sediul INJ a fost instalat un lift adaptat, care facilitează accesul la etajul doi al instituției.